

DIRVA

Nr. 79

Liepa-July 12, 1961

Cleveland, Ohio

PREZIDENTAS ĮSAKĖ PATIKRINTI, AR NEREIKIA PADIDINTI AMERIKOS GYNYBĄ

Atsakymas į sovietų demobilizacijos atšaukimą ir karinio biudžeto didinimą

Prezidentas Kennedy įsakė skubiai patikrinti ir nustatyti, ar Jungtinėms Valstybėms reikėtų padidinti savo karinę galią, jei tektų jėga atremti sovietų grąsinimus dėl Berlyno.

JAV karinės galios patikrinimas, galės iššaukti gynybos biudžeto padidinimą, buvo nuspręstas praeitą savaitgalį Hyannisporte, kai prezidentas tarėsi su valstybės sekretoriumi Dean Rusk, Baltųjų Rūmų kariniu patarėju gen. Maxwell Taylor ir gynybos sekretoriumi Robert McNamara.

Šią karinių jėgų reviziją, pirmoje eilėje diktuojamą Berlyno krizės, dar paskubino Chruščiovo pareiškimas, pagal kurį Sovietija atidedanti planuotą sovietinės armijos sumažinimą milijonu dviem šimtais tūkstančių vyrų ir trečdaliu padidinanti savo karines išlaidas.

Chruščiovas šekmdienį Kremliuje kalbėjo keliems šimtam karinių akademijų absolventų, kurie ten buvo sušaukti mokslo pabaigtuvių iškilinėms. Didžioji jo kalbos dalis buvo senos propagandos kartojimas apie sovietinę taikos meilę, norą nusiginkluoti ir panašiai; ta proga jis pažadėjo atgaivinti eilę senų reikalavimų, kaip beatominės zonos sukūrimą Vidurio Europoje, nepuolimo sutartį tarp NATO ir komunistinio Varšuvos paktą kraštų ir kt.

Priešs prie Berlyno temos, jis paskelbė kvietimą prezidentui Kennedžiui, prezidentui De Gaulle ir premjerui Macmillanui, kad jie galimai greičiau sėstų su juo prie derybų stalo Vokietijos taikos sutarčiai pasirašyti. Priešingu atveju, jis pasirašysiąs separatinę taikos sutartį su komunistiniu Rytų Vokietijos režimu, perduodamas jam susistekimo su Berlynu kontrolę.

Po to, jau kelintą kartą kartojamų grąsinimų, Chruščiovas pareiškė, kad daugelis iš salėje esančių karinių akademijų absolventų turėsia tarnauti Rytų Vokietijoje stovinčiuose sovietinės armijos daliniuose. "Tai reikšia, kad jūs turėsite duoti atkirtį toms jėgoms, kurios drįstų pažeisti Vokiečių Demokratinės Respublikos suverenumą," pabrėžė Chruščiovas.

Šis Chruščiovo pareiškimas taip pat išryškina, kad sovietų armija ir toliau pasiliks tariamoje suvereninėje Rytų Vokietijos valstybėje, arba, dar aiškiau kalbant, vadinamoji Rytų Vokietijos valstybė liks, kaip ir buvusi, sovietų armijų okupuota Vokietijos zona, tik tarptautinei įtampai didinti Chruščiovas iškiš marionetinę vokiečių komunistų vyriausybę -- savo tarnų grupę,

kuriai iš Vakarų reikalaus suvereninės vyriausybės statuso pripažinimo. Pats likdamas okupantu, reikalaus, kad Vakarų valstybės atsisakytų okupacinio statuso, numatyto ankstesnėmis sutartimis.

Po to Chruščiovas pareiškė: "Draugai, sovietų vyriausybė atidžiai stebi ginklavimosi didinimą Vakarų valstybėse. Tokioms sąlygoms esant, būtų klaidinga, kad sovietų vyriausybė stovėtų, nieko nedarydama. Štai kodėl sovietų vyriausybė buvo priversta nurodyti gynybos ministerijai, kad būtų sustabdytas planuotas karinių pajėgų sumažinimas... Atsižvelgiant į faktą, kad NATO kraštų kariniai biudžetai auga, sovietų vyriausybė nutarė šiais metais padidinti savo gynybos išlaidas 3,144,000,000 rublių, kas bendras karinės išlaidas pakels iki 12,399,000,000 rublių."

Sumos duotos naujaisiais rubliais ir, palyginus su pastaraisiais trejais metais, jos reikškia sovietų karinio biudžeto padidinimą 25%. Šiemetiniame biudžete karinės išlaidos nuo 11,9% pakeliamos iki 16,6%, bet atsimintina, kad jos apima tik tai kas oficialiai skelbiama. Kokias sumas sudaro slaptosios išlaidos niekas nežino.

Tie Chruščiovo grąsinimai, susieti su kiek vėliau Maskvoje atidaryta karo aviacijos švente --paroda, kaip atrodo, pirmiausiai iššauks JAV ilgų distancijų bombonešių produkcijos padidinimą.

Kongresas jau anksčiau buvo pareiškęs nepasitenkinimą prezidento Kennedžio įsakymais sustabdyti bombonešių B-52 ir B-58 gamybą ateinančiais metais ir visai nubraukti nepaprastai greitai (2000 mylių per valandą) bombonešio B-70 programą. Artimiausiomis dienomis tenka laukti, kad iškilis reikalavimai tas programas vėl įtraukti į biudžetą.

Specialistai sako, kad tuo tarpu JAV karinė aviacija esanti pranašesnė už Rusijos, ypač tolimųjų distancijų bombonešių kategorijoje. Chruščiovas nekartą yra gyresis savo raketomis ir siūlęs lėktuvus padėti į muziejus. Bet sekmadienį Maskvoje pademonstruoti nauji bombonešiai ir naikintuvai parodė, kad jis tik dūmė pasauliui akis. Gal to jo pasigyrimų, gal kitų priežasčių paskatintas, prezidentas viename iš pirmųjų savo sprendimų (kaip "Look" rašė, padarytų savo miegamajame, persirengiant iškilmingiems pietums) įsakė sumažinti bombonešių ir padidinti balistinių raketų gamybą.

ketų gamybą.

UPI skelbiama duomenimis, Strateginė Oro Komanda dabar tuftinti 1465 ilgų distancijų bombonešius, apie 100 jų dar bus pagaminta, bet, jeigu gamybos planai nebus gražinti į senuosius rėmus ir B-47 bus išimti, kaip planuojama, iš apyvartos, 1965 metais jų liks tik 710 (čia neminimi kitų karo aviacijos dalinių turimi lėktuvai). Todėl šios savaitės pradžioje Washingtone pradėjo vyrauti įsitikinimas, kad prez. Kennedy įsakys vėl tęsti tarpkontinentinių B-52 gamybą ir atnaujinti B-70 programą.

TRUMPAI IŠ VISUR

* Washington atvyko Pakistano prezidentas Ayub Khan, kuris nelaukdamas išdėstė prezidentui Kennedžiui priekaištus ir skundus dėl JAV politikos Azijoje. Jis protestavo, kad JAV ieškanti atramos neutralistuose savo antikomunistinių sąjungininkų sąskaiton. Reikalas pirmoje eilėje liečia Indijos ir Pakistano santykius, kuriuos drumsčia ginčas dėl Kašmiro, į kurį JAV nenori kištis.

Bet iš Azijos sostinių ateinančiomis žiniomis, tie patys priekaištai girdimi ir kituose antikomunistiniuose kraštuose, kurie vis labiau pradeda nusivilti Amerikos politika, ypač jos neribingumu ginti Aziją nuo komunizmo. Ne tik Pakistano, bet tautinės Kinijos ir net Filipinų vyriausybėse kylančios abejonės, ar yra prasmės priklausyti nuo JAV pažadų po to, kai Laosas praktiškai prarastas ir paskutinėje SEATO konferencijoje nepasiekta jokio aiškaus sprendimo. Dabar įtemptai stebima Berlyno krizė, nuo kurios priklausys daugelio kraštų draugystė su JAV.

Midas III neiškilo erdvėn

Jungtinėms Amerikos Valstybėms nepasisekė išleisti erdvėn žemės satelitą -- šnipą Midas III, kuris nukrito sugedus raketos motorui. Tai buvo pirmasis bandymas iššauti erdvėn raketinio pavojaus įspėjimo satelitą.

Jei trisdešimties metų ilgio Midas III būtų patekęs erdvėn, JAV karinės įstaigos būtų gavusios vaizdus iš Sovietijos gilumos maždaug už trijų valandų. Antroji jo dalis turėjo slaptus instrumentus, kurie turi reaguoti į karštį, gaunamą iššaujant raketą.

DAVETAS DULAITIS, Dirvos skaitytojas ir remėjas, birželio 25 d. Detroito dalyvavęs Michigano valstybės lėktuvų modelių varžybose, grupėje "Model toscale" laimėjo pirmąją vietą ir gavo "Detroit News" laikraščio dovaną. Nuotraukoje D. Dulaitis su lėktuvo modeliui, laimėjusiu jam pirmąją vietą. Dešinėje ant stalo sudėtos dovanos, kurias jis yra laimėjęs ankstyvesnėse varžybose.

J. Gaižučio nuotrauka

ARTĖJA PRIE MONGOLIJOS PRIPAŽINIMO

Išorinė Mongolija painformavo Jungtines Amerikos Valstybes, kad ji esanti pasiruošusi užmegsti diplomatinis santykius. Iniciatyva tiems santykiams užmegsti išėjo iš Washingtono, JAV vyriausybei sieliant, kaip sakoma, nustatyti, ar Ulano Batoro vyriausybė esanti "laisva ir kvalifikuota tapti Jungtinių Tautų nariu".

Anksčiau JAV atsisakė pripažinti tą vidurio Azijos komunistų valstybę, kuri oficialiai save vadina Mongolijos Liaudies Respublika. Dar praeitą gruodį JAV pasipriešino jos priėmimui į Jungtines Tautas.

Dabar Washingtono tikima, kad Išorinė Mongolija sudaranti Sovietijos ir komunistinės Kinijos varžybų objektą, ir, esą, jos atstovybės atidarymas JAV sostinėje leistų giliau įžvelgti Sovietijos ir komunistinės Kinijos santykius. Washingtono pabrėžiama, kad JAV nusistatymas pripažinti Išorinę Mongoliją ligšiol dar nebuvo paminėtas nei Sovietijos, nei komunistinės Kinijos spaudoje. Tik tautinė Kinija pareiškė karštus protestus prieš tokią JAV politiką.

prieš tokią JAV politiką.

Tautinės Kinijos vyriausybė pabrėžia, kad Išorinė Mongolija, kaip ir Vidinė Mongolija, yra buvusi Kinijos dalis, kol 1921 metais ji pasiskelbė "nepriklausoma", sovietų armijoms ją okupavus. Iki II Pasaulinio karo pabaigos ji turėjo formalius diplomatinis santykius vien tik su Sovietija, bet faktiškai buvo administruojama Kremliaus pastatytų agentų. Karo pabaigoje Stalinas išspaudė iš Čiang Kaišeko vyriausybės Išorinės Mongolijos pripažinimą, bet, prasidėjus komunistų antplūdžiui Kinijoje, nacionalistai paneigė tą pripažinimą.

Pastaraisiais metais Išorinė Mongolija užmezgė diplomatinis santykius su visais komunistinio bloko satelitais ir kai kuriomis neapsisprendusiomis arba neutraliomis Azijos valstybėmis, kaip Indija, Indonezija, Burma ir Ceilonu. Bet visa jos prekyba vyko vien tik su Sovietija ir komunistine Kinija. Pastaruoju metu kai kas pradėjo žiūrėti vis didėjančias varžybas tarp

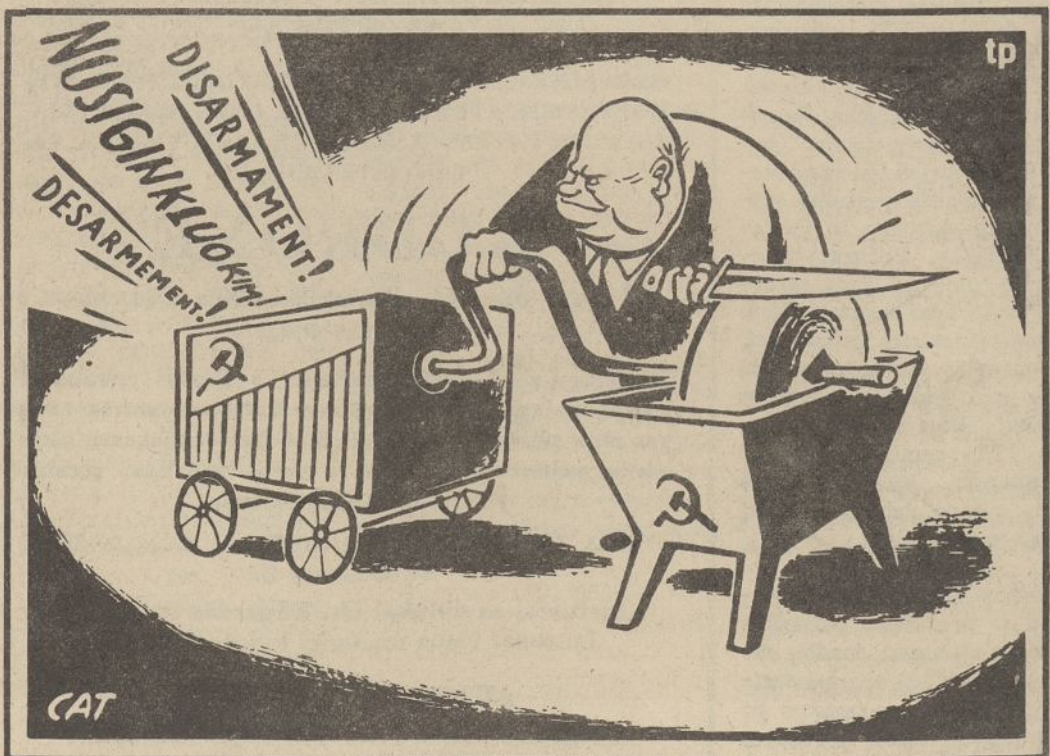
abiejų komunistinių sostinių dėl įtakos Išorinėje Mongolijoje.

Tiesa, į praeitą savaitgalį ten vykusį komunistų partijos suvažiavimą tiek Chruščiovas, tiek Maocetungas pasiuntė aukšto rango įgaliotinius, bet ten pat Lenkijos komunistų bosas Gomułka pabrėžė, kad Vakarų viltys dėl Pekino-Maskvos skilimo esančios tuščios, ir komunistų priešai tenesitikt, kad ideologinės diskusijos galinčios susilpninti komunistų vieningumą. Ir Kinijos komunistų delegatas, užs. reik. min. Chen Yi pareiškė, kad Pekinas laiką Maskvos manifesto, kuris buvo paskelbtas praeitą rudens Maskvoje. Tas manifestas aprobavo Chruščiovo siūlytą "taikų koegzistenciją".

Tuo tarpu Washingtono valstybės sekretorius Dean Rusk į laikraštinių klausimų atsakė, kad esama tvirtų įrodymų apie Sovietijos ir komunistinės Kinijos santykių įtampą, bet toji įtampa dar neduodanti "sveiko pagrindo" Vakarų politikai formuoti.

Solistė JONĖ PAULIUTĖ, šiomis dienomis baigusi Lietuvos operos solistės Elzbiotos Kardelienės muzikos studiją Montrealyje, Kanadoje, turi lygų visuose registruose, pradžios, šilto bei malonaus tembro, lengvomis aukštosiomis gaidomis soprano -- našų ir pajėgų, kuris mokytojos įvertinimai yra operinio masto. Jaunoji solistė jau daug kartų yra koncertavusi Kanadoje ir visur yra turėjusi didelį pasisekimą. Baigiamajame koncerte publikos buvo šiltai priimta ir turėjo didelį pasisekimą.

Ginklavimasis su nusiginklavimo muzika...

* Rytų Vokietijos komunistų režimas uždraudė parduoti vadinamas "prabangos prekes", kaip televizijos aparatus, automobilius, šaldytuvus ir panašius namų apyvokos reikmenis; tiems asmenims, kurie gyvena sovietiniame sektoriuje, o dirba Vakarų Berlyne. Tokių asmenų yra apie 50,000. Praeitą savaitę jiems buvo įsakyta registruotis komunistų įstaigose. Iš tų manevrų tenka spėti, kad komunistai ruošiasi uždaryti Rytų-Vakarų sieną apsuptajame mieste.

MALTOS VILKSTINĖ (12)

Sunkių kovų diena

Bet laimė negalėjo amžinai lydėti vilkstinę. Vos tik spėjus atmušti paskutinį italų bombonešių puolimą, viršuje pasirodė 20 vokiškų Stukų, kurie, įjungę savo sirenas, pradėjo smigti į britų laivus. Bombos švilpė pro šalį, ir šalia "Nelsono" pašoko aukšti vandens stulpai. Laivų sukrėtė sprogimai torpedų, kritusių arti jo liemens; ir "Rodney" bei kreiseris "Cairo" taip pat buvo vos nekludyti. Šį kartą priešlėktuvinė gynyba nepajėgė visiškai uždeginti vilkstinės.

Vėliavinio laivo radistas priėmė pranešimą: "M. V. Deucalion eskadros F budėtojai: Beveik pataikė. Stop. Sprogimai įlenkė plienines plokštes. Stop. Krovininių patalpų Nr. 1 iki pusės pripildyta vandens. Stop. Krovininių patalpų Nr. 2 visai užlieta. Pranešimo galas."

"Deucalion" buvo jau pasviręs ant šono, kai netoli sporgo dar trys bombos, vandens kaskadomis užliedamos priekinį denį. Naikintojas "Bramham" nuskubėjo gelbėti prekybinio laivo, kuris, naikintojo dengiamas, pažūžė prasišlydo pro vilkstinę, atsidurdamas vilkstinės gale, o jo įgula tuo tarpu visomis jėgomis bandė pašalinti nuostolius. Paskui "Deucalion" lėtai pasuko į prancūzų pakrantę. Vėliau "Bramham" pranešė, kad gelbėjimo akcija nepavykusi: per sekantį orinį puolimą "Deucalion" buvo kluudytas į patį vidurį; jis užsidedė ir sprogo.

Paskutiniams vokiečių lėktuvams atsitraukus, prie admiralo Lyster vėliavinio laivo "Victorious" artėjo du lėktuvai; jie atrodė, kaip "Hurricanes", ir niekas į juos nešaudė. Buvę galimai spėti, kad jie nori nusileisti ant lėktuvnešio. Tačiau jie staugai pakeitė kryptį, ir nukrito dvi bombos. Bet itališkųjų "Ragione" pilotai su savo drąsiu manevru nepasiekė tikslo: viena bomba nukrito į vandenį, kita į laivo lėktuvų patalpą, visai nesprogdama.

Dabar artileristai turėjo laiko prakaitui nusišluostyti. "Nigerijos" denyje išlindo iš savo slėptuvės katė ir maitino savo tris kačiukus.

Bet naikintojams, dengusiems vilkstinę, nebuvo poilsio: sekančias dvi valandas be paliovos plaukė pranešimai apie arti slankiojančius prieš povandeninius laivus. Siekiant sukrėsti jūmorą, buvo nutarta kas pusę valandos abiejose vilkstinės pusėse išsproginti po povandeninę torpedą.

16:16 valandą "Pathfinder" stebėtojai pranešė, kad vienas povandeninis laivas ruošiasi puolimui. Naikintojas nuskubėjo ton pusėn, dvi povandeninių torpedų salivės sprogo gelmėje, kaip atrodė, be rezultato.

Bet po dvidešimties minučių prie pat naikintojo "Ithuriel" iškilo į vandens paviršių sunkiai sužalotas italų povandeninis "Cobalto". Savų patrankų dengiamas naikintojas nuskubėjo į ašturiu priekiu pramušę povandeninio šoną; įgula vos besuspėjo išbėgti, kol povandeninis laivas panirto paskutinį kartą. Belaisvėn pateko 3 italų karininkai ir 38 jūreiviai. "Ithuriel" su įlenktu priekiu pasuko atgal į Gibraltarą.

18:30 valandą, flotilei pakeitus kursą ir artėjant prie Skerų sąsiaurio, buvo aišku, kad priešas ruošiasi naujam dideliam aviacijos puolimui. Jis tu-

rėjo prasidėti iš Sicilijos aerodromų, kurie dabar buvo pavojingai arti. Jau ištisą valandą radarai įrengimai ir žvalgybos lėktuvai buvo konstatavę prieš formacijas, besirpuojančias už 25 mylių; atrodė, kad tai buvo daroma puolimui suderinti.

Penkiomis minutėmis vėliau padangėje pasirodė trylikos "Savoijos" bombonešių. Dar kartą pašoko kryžminė ugnis, ir jie savo torpedas turėjo nustumti, nepasiekę taikinio zonos.

Beveik tą pačią akimirką vėl pasigirdo vokiškųjų Stukų kaukimas; kaip skėrių spiečiai, jie smigo bangomis iš šono, didžiuliu svoriu guldami vilkstinės priekį ir galą. Prasidėjo tikras pragaras: sprogstančios bombos, patrankų dundėjimas, vandens stulpai. Į naikintoją "Foresight" pataikė torpeda: jis suskilo į atskiras dalis.

Bet pagrindinis taikinytis buvo lėktuvnešiai. Keturiadešimt Stukų puolė "Indomitable". Vandens stulpai užtvėrė regimumą, paskui pasirodė oranžinė liepsna ir juodi dūmai, pro kuriuos kilo nesiliaujanti patrankų ugnis.

Laivo angara užliejo liepsnos, degas benzinas sklido į šalį, ugnies lietumi trykšdamas į jūrą. Bet vis dėlto naikintojas "Lookout" prisikabino prie "Indomitable" šono, buvo sujungti vandens švirkštai, ir bendromis pastangomis pasisėkė ugnį sustabdyti. Priešo puolimas buvo atmuštas.

Dabar admirolas Syfret turėjo padaryti lemiamą sprendimą. Didiesiems laivams, vilkstinės palydovams, plaukimas pro Tuniso sąsiaurį buvo per daug rizikingas. Pagal ankstesnį planą, jie turėjo 19:15 valandą atsišukti nuo vilkstinės ir grįžti į Gibraltarą. Buvo jau lygiai 19 valanda; jei admirolas Syfret duos įsakymą jiems grįžti, vilkstinė dar dvi valandas turės plaukti dienos šviesoje be rimtos apsaugos, o tos dvi valandos būtų pats dėkingiausias metas prieš aviacijos puolimams.

Iš kitos pusės admirolas Syfret turėjo galvoti ir apie pavojus didiesiems laivams. Jau buvo gauta pranešimų, kad stipri prieš povandeninių laivų grupė tykojanti Tuniso sąsiauryje, kur didiesiems karo laivams būtų labai sunku manevruoti, ir jie taptų lengvais taikiniais prieš torpedoms.

Bet ligšiolinių puolimų stiprumas leido admirolui spėti, jog priešas tuo tarpu bus išsieikvojęs; neatrodė, kad jis spėtų suitelkti didelius lėktuvų kiekus, prieš nakčiai uždegiant vilkstinę.

Palikti vilkstinės apsaugai kreiserius? Ankstesnioji Maltos vilkstinė žlugo tik dėlto, kad neturėjo pakankamos apsaugos: tada tik du prekiniai laivai pasiekė Maltą. Iš kitos pusės adm. Syfret turėjo galvoti ir apie grįž-

Būrelis Dunedino (N. Zelandijos) lietuvių su neseniai grįžusiu iš Sibiro J. Jenčiu. Iš kairės: apyl. pirm. B. Kuzma, G. Kuzmaitė, J. Jenčys, M. Kuzmienė, A. Procutienė, Jenčienė, F. Jenčienė. Prieky A. Makauskienė su sūnais Algiu ir Gailiu.

tančios vilkstinės apsaugą, ypač atsimenant sužaloto lėktuvnešio "Indomitable" būklę -- jis dabar tegalėjo plaukti tik 13 mazgų greičiu; be abejoj, jam lėtai grįžtant į Gibraltarą, dar prireiks kreiserių apsaugos.

Admirolas pagalvojo ir nusprendė padalinti. Lygiai 19 valandą, penkiolika minučių anksčiau, negu numatyta, sunkiųjų karo laivų eskadra su savo palydovais pasisuko į vakarus.

Admirolas Burrough, kuris turėjo su kitais kreiseriais ir naikintojais toliau lydyti vilkstinę, gavo trumpą atsisveikinimo radiogramą: "Laimingos kelionės". Paskui sunkieji laivai, lydimi savo kreiserių ir naikintojų, dingo saulėlydy.

O priešinga kryptimi, sutamai krintant į jūrą, sunkiai ir atkakliai pūškė vilkstinę link Maltos.

(Bus daugiau)

IŠ WASHINGTONO UŽKULISIŲ

BLOGĖJA SANTYKIAI TARP BALTŲJŲ RŪMŲ IR PENTAGONO

Gera informuoti apie Washingtono politinius užkulius amerikiniai laikraščiai pradeda vis atviriau kalbėti apie blogėjančius santykius tarp Baltųjų Rūmų ir Pentagono. Esą, prezidento santykiai su aukštaisiais kariniais sluoksniais jau labai pasikeitę nuo sausio mėnesio, ir dar labiau jie pasikeisį ateinančiais mėnesiais.

Naujausias ir stipriausias smūgis tiems santykiams buvo prezidento įsakytą FBI agentų invaziją į Pentagoną dėl Berlyno karinių planų išryškavimo viešumai. Jau anksčiau prezidentui parodžius nepasitikėjimą vyriausiuoju jungtiniu štabu, pasiskiriant specialiu kariniu įgaliotiniu gen. Taylorą, pastarasis žingsnis tiesiog įžeidęs karinę JAV vadovybę, nes FBI agentams pirmą kartą valstybės istorijoje pavesta tardyti karinius sluoksnius. Tai pažėmė jų autoritetą, ypač kad tas "išsiplėpėjimas" negalės būti prikabinamas uniformuotajam personalui, nes planai buvę diskutuoti prieš plačią auditoriją valstybės departamente ir jau plačiai žinomi eilei laikraštininkų.

Pranešimą, dėl kurio pradėtas FBI tardymas, sudarė neilgas straipsnis žurnale "Newsweek", kur buvo nurodytos vyriausybės planuojamos priemonės Berlyno krizei atremti: amerikiečių karių šeimų evakuacija iš Prancūzijos ir Vokietijos, JAV karinių įgulų padidinimai Europoje, paskelbimas ribotos paruošties civiliniams gyventojams ir t.t.

Prezidento reakcija į tą straipsnį nustebinusi Pentagoną ir dėlto, kad jisai, perduodamas kvotą praversti FBI agentams, iš dalies parodęs nepasitikėjimą ir savo gynybos sekretoriumi Robertu McNamara. Panaši istorija dėl "išsiplėpėjimo" buvo kilusi ir prieš keletą mėnesių, kai spauda paskelbė valstybės departamento ir Pentagono projektą, liečiantį branduolinius ginklus. Tada tardymą praversti buvo pavesta pačiam gynybos sekretoriui McNamara, ir to tardymo pasėkoje buvo du aukšti karo aviacijos karininkai perkelti į kitus postus. Pastarasis FBI agentų pasiuntimas į Pentagoną, kaip amerikinė spauda nurodo, užgavęs ir patį gynybos sekretorių.

Gynybos sekretoriaus McNamara ir prezidento Kenedžio nuomonių skirtumai pradėję didėti nuo gen. Taylora pakvietimo specialioms pareigoms po nesėkmingos Kubos invazijos. Pats McNamara buvo jau susikėlus prieš save opoziciją Pen-

tagone ir kongrese pirmaisiais savo tarnybos mėnesiais, bet, kai prezidentas numatė generolą Taylorą skirti JAV karinio planavimo viršininku vietoj gen. Lemnitzerio, tiek Pentagono, tiek gynybos sekretoriaus pasipriešinimas sutapo, ir McNamara pasisėkė prezidentą perkalbėti, kad gen. Lemnitzeris būtų paliktas.

Generolui Taylorui tada buvo sukurta specialus postas, bet Pentagonas jaučia, kad tai nebūsią naudinga bendram krašto labui. Esą, jis turėdamas įtaką JAV vadovybei, galės prezidentui siūlyti priešingus planus tiems, kuriuos paruoš gen. Lemnitzerio vadovaujamas štabas. Faktiškai jų būklė yra iš dalies jau ir pasiteisinę, kiek tas liečia karinės paruošties didinimą. Tayloras taip pat pasipriešinęs divizijų reorganizavimui pagal McNamara jau patvirtintus planus.

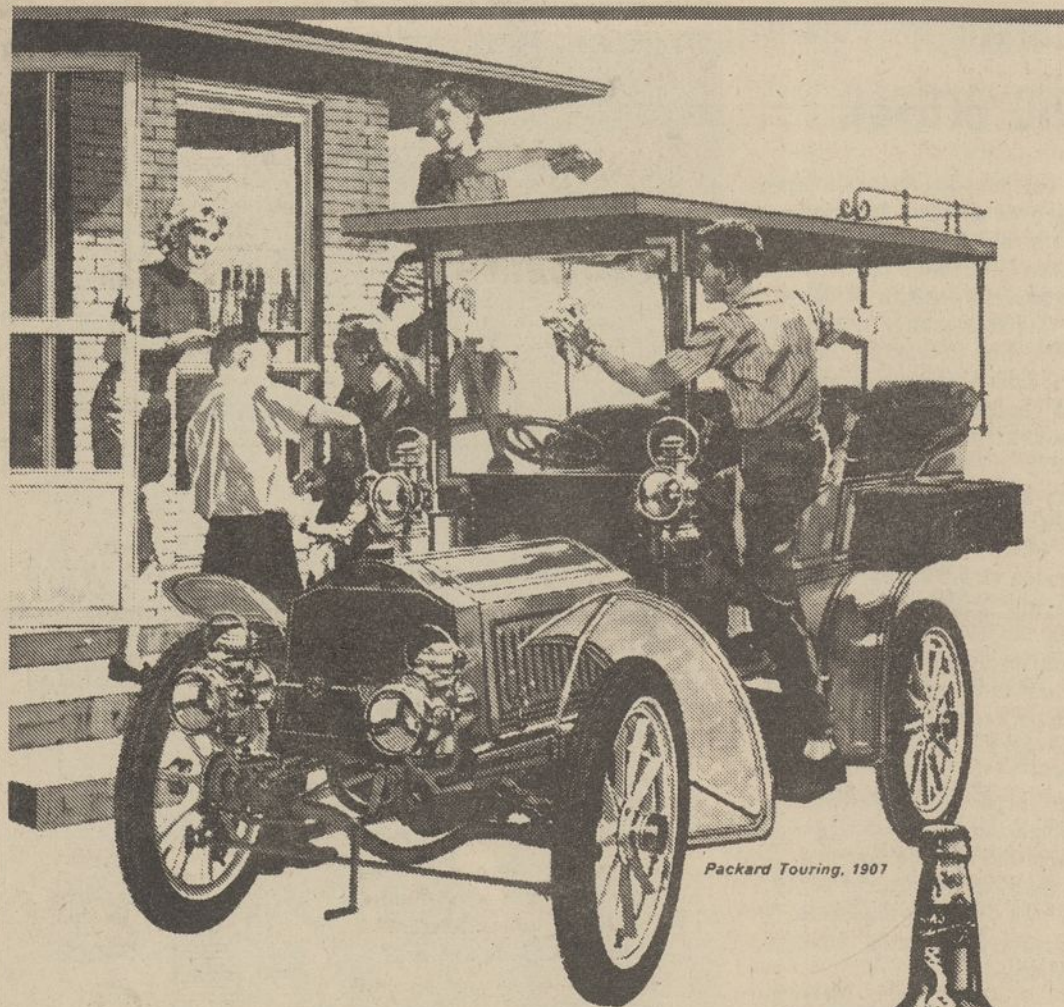
Panaši trintis vyko ir valstybės departamente, kur jau pasitraukė iš pareigų specialusis prezidento įgaliotinis Lotynų Amerikos reikalams Adolf A. Berle jr.

Kalbant apie pasiruošimus dėl Berlyno, "U.S. News and World Report" naujausiam numery nurodo, kad prezidento patarėjų nuomonės esančios nepaprastai pasidalinusios, kas sąjungininkams kelia didelį nerimą. Tokiai būklei esant, dalinės mobilizacijos nereiklų laukti artimoje ateityje, gal tik būsiančios šiek tiek sustiprintos reguliariosios jėgos Europoje ir truputį padidinta karo aviacijos paruoštis.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

Kokia linksma kombinacija

DŽIAUGSMAS...DRAUGAI...IR UGNIM VIRTAS STROH'S

Vieną minutę... štai Stroh's! Visada mėgiamas, ar kada jūs padedate draugui sutvarkyti klasinį automobilį, ar norite užkasti prieš einant miegoti. Ką galima specialaus pasakyti apie Stroh's? Jo skonis, žinomas. Tai yra Amerikos vienintelis ugnim verdamas alus, ir tas duoda skonį, su kuriuo negali lygintis joks kitas Amerikos alus. Pabandykite Stroh's.

JUMS PATIKS

Stroh's

...YRA GERESNIS!

FIRE-BREWED

America's only fire-brewed beer
The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

KUR GERIAUSIA PAILSĖTI PER ATOSTOGAS

GARSIAME CAPE COD — OSTERVILLE, MASS, KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO, LONG BEACH PLIAŽO, PUSŲ PAVĖSYJE, GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE VASARVIETĖS VILOJE

"AUDRONĖ"

87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass.
TEL. GA 8-8425

Ištaikinga vila, erdvūs kambariai • Gražus privatus 2 akrų pušynas — parkas • Šiltos Golfstomo srovės, atvira jūros plažos 5 min. pėsčiom • Rami aplinkuma, daug vietos poilsiui ir žaidimams • Geras lietuviškas maistas ir malonus patarnavimas.

VILA ATIDAROMA NUO BIRŽELIO MĖN. 10 IKI RUGSĖJO 15 D.

Lietuviai savininkai Dr. Eduardas ir Marija Jansonai visus malonius kviečia atvykti.

AUDRONĖ JANSONAS,
87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass.
Tel. GA 8-8425.

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HEnderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis • Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: B. Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Vakariečiai vis dar aklumu serga

Užtenka tik žvilgtelti į Europos žemėlapią ir pasižiūrėti, kaip Berlynas iš visų pusių apsuptas komunistinių jėgų, tuoj kyla klausimas, kaip galėjo atsirasti ši kvaila padėtis, kaip galėjo atsirasti, kad miestas su penkiomis milijonais gyventojų liko atskirtas nuo laisvojo pasaulio, kuriam jis natūraliai priklauso.

Tai nėra paprastas klausimas. Nes kaip tik ši Berlyno izoliacija yra dabartinės krizės priežastimi ir pavojingiausiu ginklu Chruščiovo rankose.

Kaip galėjo atsirasti, kad vakariečiai, tikrumoje amerikiečiai ir anglai, sutiko, kad karas, kurį jie laimėjo, būtų užbaigtas tokiu kvailu aktu?

Atsakymas paprastas. Anglo-saksų kariškiai, turbūt labiau amerikiečiai negu anglai, buvo sujaudinti karo bičiulyste su sovietais ir savo jausmus perkėlė į politinį planą.

Ar prisimenate gen. Eisenhowerio pareiškimus, kai jis grįžo į Ameriką, kaip pergalės generolas? Rusai, sakė jis, nori taikos ir draugiškumo. Jūs turbūt prisimenate Pattono armijos staigų sulaukimą, kad leistų rusams, kaip išlaisvintojams, įžengti į Prahą. Ir atsitraukimą nuo Elbės. Ir rusų belaisvių, norėjusių pasilikti vakaruose, išdavimą Stalino budeliams. Ir visą eilę kitų pasitikėjimo faktų, kuriais degė amerikiečiai ir, gal būtų su mažesniu naivumu, anglai.

Sovietai niekad nebuvo normalūs sąjungininkai. Jie iš viso nebuvo sąjungininkais. Jie buvo priešais, priversti dėtis sąjungininkais, kad atsipirktų nuo hitlerinio pavojaus. Ir nugalėjus Hitlerį, sovietai nusimetė nuo savo veido kaukę.

Ispanų patarlė sako: "Iš vakarykščių dulkių atsiranda šiandieninis purvas". Iš anglo-saksų vakarykščio aklumo sovietiškam sąmokslui atsirado dabartinė Berlyno krizė.

Sovietai stengiasi vakariečius įstumti akligatvį, kur nebegalėtų išlaikyti savo teisių Berlyne. Jau kalbama, kad vakariečiai sutiksį pripažinti Penkow vyriausybę, jei Maskva garantuos jų teises Berlyne ir duos 40 km pločio koridorių prieiti prie Berlyno... Kalbama dar, kad vakariečiai bandys biznauti mainydami Berlyno statutą už Oderio-Neise linijos pripažinimą...

Kur nuves antrojo aklumo banga, kuri dabar stumia vakariečius ieškoti naujo susitarimo? Ar dar neišku, kad Berlyno krizę atsirado dėl sovietų nesilaikymo sutarčių. Jei vakariečiai sutiks derėtis dėl naujos sutarties, kur garantija, kad sovietai laikysis šios sutarties ir nesuplėšys kaip pirmąją?

Iš viso istorijoje dar nėra nė vieno įrodymo, kad sovietai būtų laikęsi kurios nors sutarties. Bet vakariečiai akiai vis dar tiki sovietams...

V.G.

DĖL DAINŲ ŠVENČIŲ NUMERAVIMO

1956 m. Chicagoje įvykusiai dainų šventė oficialiai vadinama "JAV ir Kanados lietuvių Pirmoji Dainų Šventė". Šiemet įvykdytoji dainų šventė muosekliai pavadinta antrąja -- "JAV ir Kanados lietuvių Antroji Dainų Šventė".

Dirva pasisakė nežinanti, kodėl pastaroji dainų šventė "kai kieno vadinama antrąja dainų šventė" (B. G. "Tegu skamba mūsų dainos!" 1961.VI.28 Nr. 74). Esą, Lietuvių Enciklopedijoje suminėta "eilė tokių ir panašių dainų švenčių". Dabar Vladas Braziulis, davęs to paties Dirvoj dainų šventės aprašymą, taip pat suabejoja: "Oficialiai ši šventė pavadinta antrąja JAV ir Kanados lietuvių dainų šventė, bet tas skaičiavimas yra silpnokai pagrįstas", nes dainų šventės galime skaičiuoti jau dešimtimis (1961.VII.7 Nr. 77).

Lietuvių Enciklopedijos duomenys mums yra taip pat pažiūrėti. Ten atskirai kalbama apie dainų šventes nepriklausomai Lietuvoje, Jungtinėje Amerikos Valstybėje ir Vokietijoje. Nepriklausomos Lietuvos dainų šventės nurodytos pirmąją, antrą ir trečiąją. Amerikiečių įvykusios dainų šventės buvo sritinės ir visuotinės (pvz. 1939 New York'e įvykusioji dainų šventė dalyvavo per 60 chorų iš JAV ir Kanados su apie 3,000 dainininkų), bet jos savo numeracijos neturi. Be to, čia dainų šventės atskirai rengė vargonininkų vadovaujami parapijiniai chorai ir vadinamieji progresy-

vieji chorai, tad dainų šventės net nesiduotų sunumeruojamos. Atskirai stovi 1946 m. Vokietijoje įvykusioji dainų šventė.

Štai tos priežastys, kodėl Lietuvių Bendruomenė pasirinko naują numeraciją. Šita numeracija norma žymėti JAV ir Kanados lietuvių dainų šventes, pabrėžiant jų visuotinumą ir nesiejant jų nei su kuriuo vienu kraštu, nei su kuria nors atskira vieta. Todėl visai be pagrindo taip pat Dirvos spėjimas, kad "kai kas antrąją dainų šventę ją vadina tik todėl, kad antroji jau toje pat Chicagoje" (Nr. 74). Abi visuotinės JAV ir Kanados lietuvių dainų šventės įvyko Chicagoje, nes čia jas rengti geriausios sąlygos. Bet jei tokių sąlygų būtų, dainų šventės taip pat galėtų būti rengiamos New York'e, Toronte, Clevelande ir kitur.

Lietuvių Bendruomenė, pasirinkdama naują dainų švenčių numeraciją, taip pat turėjo galvoje šių švenčių reguliarumą: jos turėtų vykti tam tikrais pastoviais laiko tarpais, pvz. kas penkeri metai. Jei gi tai pasirodytų per dažna -- kas septyneri ar kas dešimt metų. Šitai teks dar aiškintis.

ST. BARZDUKAS,
Cleveland

DAR IR APSIMOKĖS

Gera buvo Dainų šventė, bet rengėjai neteisę skelbė, kad atvažiuos ir amerikoniškų "poli-

Punsko apylinkės lietuviai amatininkai, baigę amatų kursus. Pirmoj eilėj trečias iš kairės kursų vedėjas Pajaujis, ketvirta mokyto. N. Jakimavičienė ir kiti mokytojai bei du egzaminuotojai iš Balstogės.

DAROM TAI, KO NETURIM TEISĖS DARYTI

JURGIS REKAŠIUS

Viename Lietuvos kampelyje, netoli nuo tos vietos, kurioje ir man buvo lemta ateiti į šį pasaulį, buvo didokas kaimas.

Kaimo gyventojai, daugumoje vidutiniai ūkininkai, nuo 20 iki 30 ha žemės savininkai. Vienas to kaimo ūkininkas, 30 ha žemės savininkas, paveldėjimo keliu dar gavo 60 ha žemės. Tokiu būdu jis tapo 90 ha savininku.

Iki to paveldėjimo jis buvo labai padorus žmogus -- geras

PRINOKĖ RUGIAI

Reikalus svarstydami, netaisykime išmuštų langų voratinklį.

Su lietuviška knyga, sakoma, tiek bloga, kad net kuniagai keikiasi.

Išauklėta panelė tik pasakose pamylė neišauklėta berną.

Kažin ko mūsų reikalams daugiau trūksta: pinigų ar dvasios?

Daugelis lietuvių serga naujais izmais: automobilizmu ir televizimu.

Gudri lapė žino daug skylių, o nepaslankus kurtis tik viena.

Amerikiečiai noriai duoda milijoną už gerą raketą, bet nenori duoti tūkstančio už gerą profesorį.

Kadangi gamtoje nėra žmoniškumo, tai ar verta žmogui gamtos įstatymais gyventi?

Kai kurie straipsniai mūsų spaudoje, atrodo, ne galvos, bet rašalo prakaitu rašomi.

V.

tišeny". Man tai dar labiau patiko, kad jų nebuvo, nes jų prakalbų ir poterių jau ir taip užteko iki valiai. Bet, kai rengėjai sakė, kad ten bus ir Robert Kennedy ir mėras Richard Daley, tai jų niekas nematė.

Teisybė, kai pabudau po ilgų pralotikų poterių per banketą, tai išgirdau, kad besišnekančius kažk kas perėkia angliškai. Dairiausi ir nemačiau iš kur. Užtatai, kai vėliau vienas lietuviškai dar garsiau suriko: "Lėtuve, a žinot, kas buvo? Tai senatorius! Paplokite daugiau!" --tai pasidairęs pamačiau "dypukų senatorių" Paul Douglas. Tai jis vienas eina pas visus. O kiti -- ko eis, kad ne rinkimai.

Rengėjai turėtų šventę ruošti tais metais, kada rinkimai, tada tai neatimsiu nuo "politišeny", ir dar visi už įžangą apsimokės.

S.T., Chicago

lietuvius ir sugyvenamas kaimynas. Bet tie paveldėtojai 60 ha į išskelė į puikybę ir didybės maniją. Jis pasidarė išdidus, nebesugyvenamas kaimynas ir pradėjo ieškoti draugystės dvarininkų tarpe.

Kadangi buvo tikras lietuvis ir jokios svetimos kalbos nemokėjo, o žinojo, kad tų laikų dvarininkai daugumoje vartodavo tik lenkų kalbą, tai kad lengviau būtų kopti į dvarininkų stoną ir su jais užmegsti draugystės ryšius, ūkininkas pradėjo stropiai mokytis lenkų kalbos.

Kiek pramokęs lenkų kalbos jis nuvažiavo pas artimiausią dvarininką į svečius ir pradėjo su juo kalbėti lenkiškai. Kadangi dar nedaug buvo pramokęs, tai ir kalbėjo labai dar kykai. Dvarininkas, laisvai vartojęs lietuvių ir lenkų kalbas, kada jam pasidarė sunku klausyti svečio dėstomų minčių lauzyta lenkų kalba, todėl jis ir tarė ūkininkui:

--Žinai, mielas pone, matau, kad tamstai sunku su lenkų kalba, o aš moku lygiai gerai lietuviškai ir lenkiškai, tai gal geriau kalbėkime lietuviškai.

Ūkininkas, kiek patylėjęs, tarė dvarininkui:

--Gal ir tiesą ponas sakai, tikrai man dar sunkoka su lenkų kalba, tai kalbėkime lietuviškai. Bet jeigu kada nors atvažiuosi pas mane, tęsė toliau ūkininkas, tai jau susimildamas, turėk kantrybės ir klausykis mano dėstomų minčių lenkų kalba. Ir nepadaryk man tokios pastabos, mat aš nenoriu, kad mano mužikai (suprask, jo darbininkai) suprastų ką ponai kalba.

Tai buvo tada, kai Lietuva buvo dar rusų Caro priespaudoje. Nepaslaptis, jog tada rusai ne tik neleido lietuviams lietuviškai mokytis, bet ir darė apsunkinimus, kad lietuviui mokslas būtų neprieinamas. Lietuvius laikė tamsoje, kad lengviau būtų juos valdyti ir išnaudoti.

Tai gal ir nenuostabu, kad rusų užguitas bemokslis ūkininkas bandė įrodyti savo mokslumą lenkų kalba. Bet kai po dvidešimt nepriklausomos gyvenimo metų, turime dar tokių mokslininkų, kurie savo mokslumą demonstruoja darydami lietuvių kalbą, tai jau tikrai skaudu ir gaudu.

Tokiam teigimui pavyzdžių reikia toli ieškoti. Paimk tik laikraštį į rankas ir jau matai, kaip mirgėte mirga tokiais papuošalais:

Sumažėjo lėktuvų trafikas, lėktuvus eksplodavo, pinigų kolekcionieriams, kvestionuojai, rehabilitacija, investigatorius, investigacija, subversivinė veikla, sugestijonuoja, suredukuoti, tortūros, kontestas.

Vienas mūsų dienraštis vasario 21 d. numery, straipsnyje apie Pabaltijo atstovybių likimą Brazilijoje, taip rašo: "aštriai pasisakė prieš užsienio politikos liniją San Paulo gubernatorius ir kitų valstijų deputatai".

Kas tie deputatai? O atsiprašau, tai tur būt tie, kurie mums Stalino saulę parvežė.

Arba vėl, tas pats dienraštis 1960 m. rugsėjo 19 d. straipsnyje. Kaip Nikitai Chruščiovui bus New Yorke, sako: "Lietuvių kaltinamajame pareiškime Vac. Sidzikauskas tarp išvardintų Chruščiovo nusikaltimų, kaip svarbiausią, mini lietuvių tautos genocidą, pradėtą Stalino, kurio darbus Chruščiovas indor savo ir šiandien tebetęsia.

Turiu prisirašęs pilną sąsiuvinį tokių labai "moksliškų" žodžių iš mūsų lietuviškosios spaudos. Bet juos čia minėti nėra reikalo, o beto, ir neįmanoma, nes tai užimtų visą Dirvos numerį. Manau, kad pavyzdžiui pakaks paminėti. Tiesa, yra daiktų arba veiksmų, kuriems pavadinti trūksta lietuviškų žodžių, ypač dabar, naujoje technikoje. Bet čia jau kitas reikalas.

Atrodo, kad taip elgiantis gali atsirasti ir tai, kad kai kurių mūsų laikraščių bendradarbiai ar jų redaktoriai, ir kiti šauknesni "lietuviškos palaikytojai" nuspręs, kad ir duona nelabai

ŠYPSENOS

— ☆ ☆ ☆ —

VIENAS berniukas buvo labai žiaurus. Jis mušdavo savo broliukus ir tampa-davo už plaukų sėsutes.

Kartą motina nusivedė į cirką, kur įvyko baisi nelaimė. Liūtas prarijo dresiruotoją. Berniukas nė kiek nesusijaudino ir motina išsigando dėl tokio jo neįtikėtinumo. Bet staiga jis pravirko.

Nudžiugusi motina paklausė, ko jis verkia.

--Štai anas liūtas kampe negavo nieko ēsti!..

*

IZRAELIO žydai mėgsta didžiulius pas save padarytu progresu. Vienas amerikietis, kuris lankėsi Izraelyje buvo nustebintas jauno žydo pasigirimas, kad jo tėvas pastatė tiltus, bankus, mokyklas.

Šiam vis besigiriant, jis paklausė:

--Ar tu girdėjai ką nors apie Mirusiąją jūrą?

--Aišku, kad taip.

--Bet turbūt nežinai, kad mano tėvas ją užmūšė, -- pastebėjo amerikietis.

*

VIENAS vaikas giriasi savo draugams, kad lankėsi nudistų stovykloje, kur visi buvę mandagūs ir visiškai nuogi.

--Ar ten tikrai visi vaikšto nuogi?

--Aišku. Net ir tarnas, kuris mane pasitiko, buvo visiškai nuogas.

--Bet jei ten visi vaikšto nuogi, tai iš ko tu pažinai, kad tai buvo tarnas? -- stebisi draugas.

--Nebijokit. Aš dar turiu akis ir galėjau atskirti, kad tai buvo ne tarnaitė.

poniškai skambantis žodis, ir pradės ją vadinti breda, o klausinius --ėgais ir tt.. Kad iš didelio rašto neišeitume iš krašto,

(Nukelta į 4 psl.)

Los Angeles Lietuvių Kultūros Klubo susirinkimo programos vykdytojai. Sėdi: arch. E. Arbas, R. Apeikytė. Stovi: J. Gliuda, J. Balčiūnas-Švaistas ir P. Armonas.

L. Briedžio nuotrauka

Pay Yourself
FIRST....

and pay yourself first every pay day--before you start spending. This regular habit will assure you of achieving your dreams of a new home, children's education, extra retirement funds, etc. And... you will be secure against any unforeseen emergencies in the future.

4%

Current Rate

All Savings Deposited Through
JULY 17th
.... Earn

from
JULY 1st!

Three Offices...

813 East 185th St.
25000 Euclid Ave.
6235 St. Clair Ave.

NAIVIAI RUOŠTOS DEŠRELĖS IR SALOTAI SANTYKIŲ NEPAGERIJO...

Šiame krašte jau antrą kartą viešėjo sovietinė Igorio Mojsejevo šokių trupė. Publika dėmesys nemažas, visi spektakliai praėjo didžiuliu pasisekimu. Regis,ėjo tie, kurie jau vieną kartą raudonuosius šokėjus matė. Ėjo ir tie, kurie, pirmą kartą progą praleidę, jau neatsilaukė pagundai antrą kartą ansambliui viešinti.

Auditorija labai šiltai priėmė kiekvieną numerį ir tikrai nepagalėdavo nuoširdžių aplošimų. Mat, iš gastrolių po sovietus grįžo Michigano universiteto orkestras, kurio nariai iš ten parsivežė itin puikius įspūdžius. Tai lietė ne ten matytą aplinką, ne socialinę sistemą, bet tikrai žmones, žiūrovus, kurie gastroliuojančius amerikiečius sutiko ir priėmė negirdėtai ir orkestro dalyviams iki šiol nepatirtu entuziasmu, pritirimu.

Apie tai gana plačiai buvo rašoma amerikinėje spaudoje, o grįžę orkestro griežikai ir patys daugiau ir plačiau pasipaskalo. Galimas dalykas, kad ir amerikinė auditorija, patyrusi apie gražų priėmimą ir dėmesį, kurį sovietų žmonės skyrė amerikiečiams, panūdė panašiai atsiliepti rusų baletininkams.

Dar daugiau. Atsirado įmantrių poniūčių (kaip Southfield, Mich.) kurios, kaimynų padedamos, sumanė besilankančius sovietinius šokėjus pakviesti pas save ir pavaizinti juos ypatingu, amerikiniu būdu: "karštais šuniukais", "hamburgeriais", "papsu", o buolių apkepu. Rengėjų buvo galvota, kad tokiomis vaišėmis galima bus taip paveikti sovietus, kad tučtuojaus prasidės be galo darnus, tiesiog bičiuliškas susgyvenimas su sovietais, galės turėti net žymios įtakos tarptautiniuose santykiuose.

Dvi virtuvės politikės, išsivalė, išsipuošė savo prabangius ir erdvius priemiesčio namus, pri-

sipirko svarus dešrelių, pailgųjų ir apvalių bandelių, maltos mėsos, įvairių prieskonių, prisigabeno raudonos spalvos vaisvandenių, pačios kepė ir dar dapirko obuolinio pyrago. Susisiekė su Mojsejevo trupės vadovybe ir oficialiai pakvietė į "open house" amerikiniu stiliumi. Pasibaigus spektakliui, apie 40 trupės šokėjų, merginų ir vyrų, su pačiu maestro prieky, vidurnaktį, prisistatė prie pakvietusiųjų durų.

Bet, iš pat pirmos sekundės, visa kažkaip nesiklijavo, vyravo nejauki nuotaika, savotiškas įtempimas. Svečiai aiškiai ir nespėjamai buvo nusivylę pasiūlytomis dešrelėmis su amerikie-

nio skonio pupelių salotomis, ne labai juos žavėjo saldieji vaisvandeniai ir tik vienas kitas, daugiau iš mandagumo, prisivertė atsikąsti to "šuniuko" ar "hamburgo". Ryžtingas šeimininkes, tai pastebėjus, vos ne ištiko širdies priepuolis, o aplinkumoje visa įtampa dar augo, kilo, jautresnieji jau baiminosi, kad rusų-amerikiečių santykiai tuoj pat pasieks tą lygį, kuris buvo tuoj po U-2 incidento.

Pasirodo, išvargę šokėjai, galvojo, kad jie bus pavaizinti jautienos kepsniu ir troškulį nuplaus šampano taurėmis. Savojo nusivylimo jie visai ir nebandė slėpti. Radosi vienas ar du, kurie galėjo susijaudinusioms šeimi-

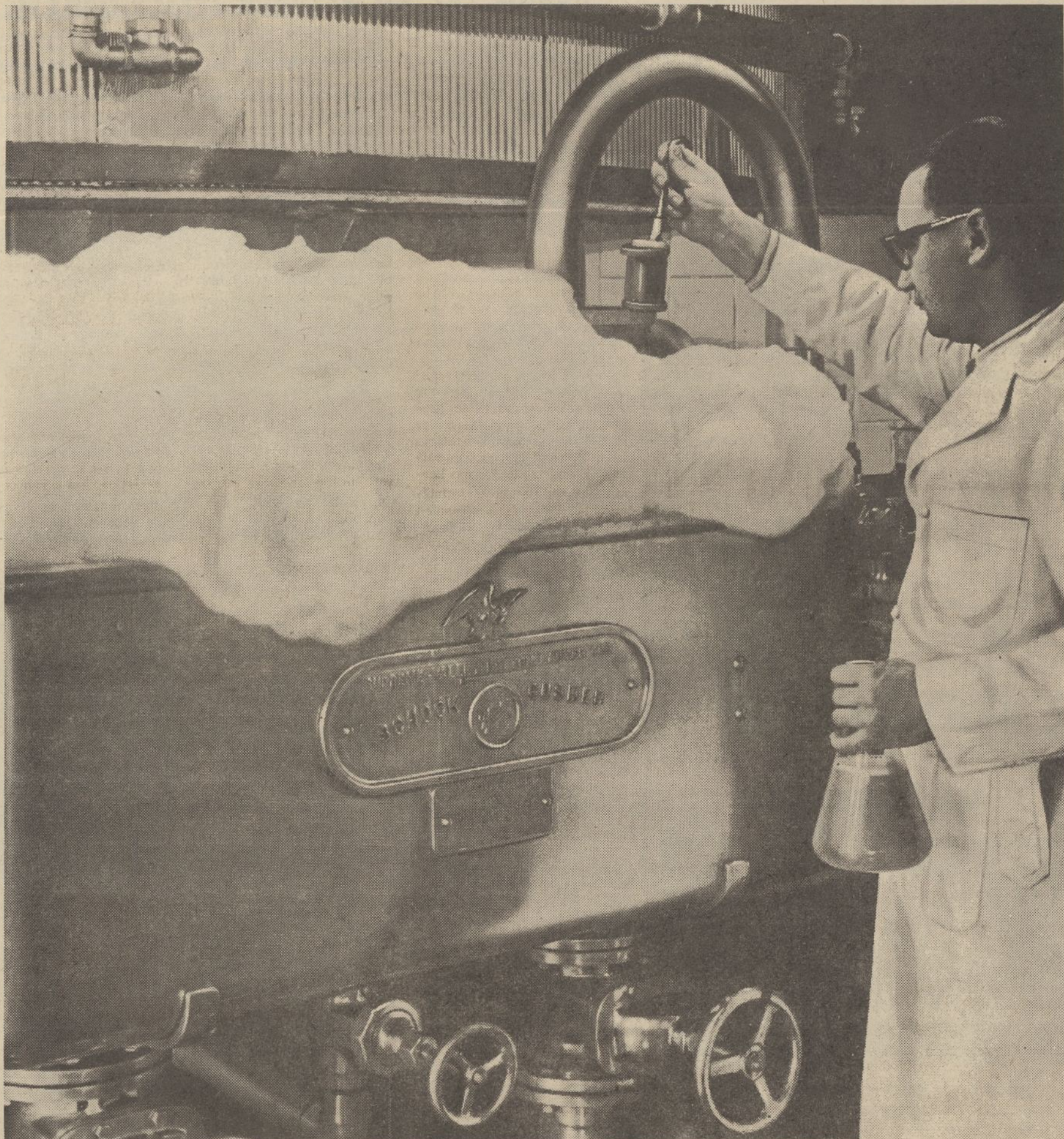
ninkėms paaiškinti, kad šokėjai yra pripratę prie žymiai didesnių patalpų, kur jiems nereikia stovėti valgant ir, esą, būtų buvę geriau padaryta, kad į privatų namą būtų pakviesti kokie 12 šokėjų, lyg trupės atstovų, o visi kiti galėję vakariene valgyti kur nors salė, sėdėdami prie stalų, laisvai besišnekučiuodami, neieškodami vietos kur prisėsti. Šeimininkės ypač buvo prisilėgusios, kai vadovams davus ženklą, visi grupės nariai nemažu džiaugsmu paliko amerikinių "atdarą namą" ir nudardėjo į savo viešbutį, kurio valgomajame galėjo sukrsti sau patinkamus naktipiečius.

O išradingosios amerikietės, norėjusios visu nuoširdumu priimti sovietinius svečius ir parodyti tipingą jankių priemištinį gyvenimą, ir šiandien dar negali suprasti tikrųjų nepasisekimo priežasčių.

AL. GIMANTAS

Kodėl POC ALUS skanesnis

Pilsner Brewing Co. Cleveland Ohio

ALŲ GAMINAME INSPEKTUODAMI

Bet kas gali pirkti pirmos rūšies alaus gaminimo įrengimus, gerus apynius, aukščiausios rūšies grūdus, lietaus švarumo vandenį, ir geriausias mieles. Mes taip pat. Bet kodėl gi POC vis yra skanesnis, negu koks kitas alus? Viena priežastis yra: mes gaminam alų inspektuodami! Kiekviena alaus gaminimo fazė sekama įvairių tikrinimų rodyklėmis, aparatais ir ekspertais. Čia jūs matote Grant Inspekciją. (Pavadinimas k Kubilo, ne generolo). Alus buvo nuplautas nuo visų grūdų dalelių su Lauter Tun. Dabar jis yra tikrinamas dėl šviesumo, spalvos ir, net putų tirštumo! Po šių patikrinimų, būsimasis alus perpilamas į virinimo katilą, kur bus dadėti apyniai. Tada?

Daugiau bandymų!

Technologija toli pažengė POC gamyboje, bet ne per toli. Žmogus niekad nepraktikavo seno alaus gamintojo meno su moderniausiais įrengimais. Bet POC gamyboj, mokslas tarnauja alaus gamintojui - jis jo nepakeičia. Mes dar vis naudojame produktus, nerandamus jokioje kitoje laboratorijoje. Tradicija. Paliikimas. Charakteris. Pasiuokojimas. Ir daugiausiai... Tikslas! Mūsų tikslas yra gaminti geriausią alų. Alus, kuris skanesnis už visus kitus. Mes didžiuliamės galėdami pasakyti, kad taip padarėme. POC yra skanesnis!

POC

DAROM TAI, KO...

(Atkelta iš 3 psl.)

žvilkerėkim ir į kitą medalio pusę. Sugadinti bet kokį daiktą nereikia jokio mokslo. Pav., visai neraštingas žmogelis, vienu mažo plaktukėlio kaukštelėjimu į jautrią elektroninį įrengimų vietą, sugadins labai sudėtingą mašiną. O ją pataisyti turės gerokai padirbėti žmogus, kelis arba net keliolika metų trynęs tos specialybės mokyklos suolą.

Taip kalbą "tabulindami", ne labai kokią atestaciją sau rašom. Darom tai, ko neturime teisės daryti. Kalba tai nėra vieno žmogaus nuosavybė. Ji priklauso visai bendruomenei arba tautai.

Tik atvažiuavęs į šį kraštą turėjau pirmą pasikalbėjimą su vienu mūsų senesnės kartos ateivių. Jis labai maloniai ir daug man pasakojo, bet aš nedaug ką supratau. Ne viską dabar atsimenu ko nesupratau, bet vienas jo sakiny pasiliko giliai atmintyje: Gavau inšiuirinsą, nupentinu auzą. Iš to jo sakinio tada nė vieno žodžio nesupratau. Nei ką jis gavo, nei ką padarė. Dabar jau ir aš tiek "mandras" esu, bet tada nieko nesupratau ką reiškia -- auza, inšiuirinsas nupentinimas.

Jeigu ir ateityje mūsų "pažangioji" spauda taip lietuvių palaikys, kaip iki šiol, tai netrukus ir mes, be vertėjų, nebusikalbėsime. "Pažangesnieji", jau ir dabar sako: paparkinau karą ant strito. Bet tai tik tie, kurie mokėsis Lietuvos mokyklose. O mes turime dar antrą ateivių klasę, tai tie, kuriems buvo lemta lankyti dar rusų mokyklas. Iš jų irgi "pažangiųjų" pasitaiko, o jiems, be abejo, jimo, arčiau prie širdies slavizmas. Taigi jie, nenorėdami "pažangumo" atžvilgiu nuo pirmųjų atsilikti", sakys: Aš pastatylinau samochodą ant ulicos.

Jeigu dabar parvažiuotume į Lietuvą tai dažnam, taip kalbančiam būtų sunku su savaisiais susikalbėti. Ir būtų gėda, tokia didelė, kad ir ausų paraudimas neišgelbėtų. Tat gal dabar rimtai susimąstykim ir tokios darytos kalbos nesimokykim.

Jurgis Rekašius

CLEVELANDO GARSUS PILSENER ALUS....!

DABARTINĖS LIETUVIŲ JAUNIMO PROBLEMOS

Dabartinis lietuvių jaunimas didesnę savo gyvenimo dalį yra praleidęs svetimame krašte. Gyvenant lietuvių stovyklose Vokietijoje, jam nebuvo jokio pavojaus nutautėti. Tačiau, atvažiavus Amerikon, kilo konfliktai ir problemos, kurių anksčiau nebuvo.

Pirma problema, kuri užklupo jauną lietuvį, buvo nutautėjimo problema. O nutautėjimas yra savo tautos kultūros vertybių bei kalbos praradimas ir priėmimas naujos kultūros, naujos kalbos. Su nutautėjimu dažnai yra surištas ir kultūrinis konfliktas.

Kultūrinis konfliktas dažniausiai pasireiškia tada, kai atsiranda dvi skirtingos kultūrinės vertybės. Pavyzdžiui, mes galime sakyti, kad lietuviai labai vertina mokslą. Bet pasitaiko jaunuolis, kuris pasiekęs 16 metų, daugiau nebe nori mokytis, o nori pradėti dirbti ir turėti daugiau pinigų. Materializmas yra viena iš Amerikos kultūrinių vertybių. Konfliktas, kuris kyla tarp lietuviškos vertybės -- mokslo ir amerikietiškos vertybės -- materializmo, yra kultūrinis konfliktas.

Taip pat, galime sakyti, kad kartu su nutautėjimu ir kultūriniu konfliktu, yra surištas ir tėvynės konceptas. Tėvynės konceptas yra individo pajutimas, kad nors ir jis negyvena savo gimtinėje, tačiau jis žino, kad kažkur yra kraštas, kur jis pri-

ALOYZAS MUČINSKAS

ALOYZAS MUČINSKAS, šiais metais baigęs socialologinius mokslus Boston College.

klauso ir kurį jis gali pavadinti savo tėvyne.

Jaunuolis, kuris nebuvo gimęs Lietuvoje, bet kur nors kitur, gali pradėti abejoti, ar jam verta būti lietuviu, ar jam verta kal-

bėti lietuviškai, ar jam verta draugauti su kitais lietuviais.

Jaunuolis, kuriam kyla tokie klausimai, nesupranta žodžio "tėvynė" reikšmės. Ir tas jaunuolis, kuris pradeda abejoti, ar apsimoka būti lietuviu, užmiršta, kad jis niekad negalės nebūti lietuviu. Jis gali suamerikonėti, jis gali užmiršti savo lietuvišką kalbą, bet kai jo kas nors paklaus, kurios tautybės jis yra, jis visuomet atsakys -- "Aš esu Amerikos lietuvis". Juk šiame krašte nėra tokio asmens ir jo niekad nebus, kuris galėtų pasivadinti grynų amerikiečių.

Yra jaunuolių kurie nevisada tai supranta ir savo draugų tarpe jie pradeda klausinėti -- "kodėl aš turiu būti lietuviu?". Ir jaunuolis, kuris turi menką tėvynės supratimo jausmą, ne visada galės atsakyti į šį klausimą. Jei šis klausimas jam buvo anksčiau kilęs, tai jo abejonės gali padidėti, nes jis pradės rimtai galvoti, kad jeigu jo draugams kyla panašūs klausimai, tai kas nors iš tikrųjų turi būti blogai. O juk jaunuoliai tarp 14 - 18 metų visada save skaito teisingais ir neklystančiais.

Penkiolikos ar šešiolikos metų jaunuolio suklimas prieš seną tvarką, yra normalus dalykas. Ir vėliau, kai jaunuolis subręsta ir ateina į protą, jis šiuos klausimus pradeda rimčiau svarstyti. Tėvynės konceptas šiuo atveju jam yra svarbus dėl to, kad jis gali nuspręsti tolimesnį jaunuolio galvosena. O tėvynės koncepto suformavimas priklauso tėvams. Ir jeigu patys tėvai neatlieka savo pareigos, tai ar yra teisinga iš jaunuolio reikalauti, kad jis būtų geras lietuvis. O ypač, jei dar patys tėvai neįaučia jokio ryšio su Lietuva arba su lietuvių tauta.

Visiems yra žinoma, kad mūsų vyresniųjų akyse, Bostono ir kitų vietovių studentai, nėra per daug užsidedę patriotizmo ir tautiškumo liepsna, kuria dega mūsų vyresnieji, nors ir jų patriotiškumas ir tautiškumas kartais gali būti tikrai paviršutiniškas reiškinys. Mūsų vyresnieji reikalauja, kad dabartinis jaunimas darytų tą patį, ką jie patys darė, kai jie buvo mūsų amžiaus. Studentai yra puolami klausimais -- kodėl jūs nesirūpinate Lietuvos reikalais, kodėl jūs nenorite

Dalis publikos, susirinkusi į Bostono ALT S-gos namus pasiklausyti A. Mučinsko paskaitos.

R. Bričkaus nuotrauka

prisidėti prie bendros lietuvių veiklos, kodėl jūs esate visą laiką savyje užsidarę?

Jaunimo tarpe yra tam tikros apatijos bet reikia atsiminti vieną dalyką, kad jaunimo orientacija yra vienokia, o vyresniųjų ki-

likti visų žmonių tarpe. O mūsų vyresniųjų tarpe yra nemažai tokių, kurie eina į koncertus, minėjimus, kultūrinius susirinkimus tik dėl pasirodymo kitiems, kokie jie esą patriotai, muzikos mylėtojai, intelek-

studentus, apšaukia visokiais vardais, pvz., "bytnikais" (todėl, kad prieš porą mėnesių buvo surengtas "Bohemų vakaras"), girtuokliais (todėl, kad per studentų šokių dažnai atvyksta jaunimas, gimnazistų amžiaus, kurie šokių atsiņeša savo bonkas). Ar jaunuolio kaltė, kad jam vyresnieji parduoda stipriuosius gėrimus per piknikus, banketus ir t.t. Ar lietuviškoji bakūžė Brocktone pasidaro daugiau lietuviškesnė, jei prie jos veikia baras? Kieno kaltė, jeigu tėvai nemoka sukontroliuoti savo vaikų? Ir mūsų vyresniųjų pareiga būtų mums pagalbos teikimas, o ne kaltinimas. Jie turėtų mums duoti moralinės ir materialinės paramos tiek, kiek jos reikia, kad galėtume augti geresni lietuviai.

Studentai sielojasi lietuvių kalba, Lietuvos istorija, lietuvių kultūra. Geras pavyzdys yra Lituanus žurnalo leidimas. Visi sako, kad dirbamas geras darbas, bet kai atsiranda įvairūs leidimo sunkumai dėl lėšų stokos, ne daug kas iš visuomenės tuoj atsakubai paremti. Tada ir pasigendami, kur yra tie, kurie taip gražiai kalbėjo?

Viena iš didžiausių problemų studentijos tarpe yra intelektualinio lygio kritimas. Reikia prisipažinti, kad mūsų tarpe intelektualinis lygis nėra toks, koks jis turėtų būti. Štai, nemažai baigiamieji vaikščioja po gatves. O kai būna rimtas reikalas, jis nevengia prisidėti prie bendro protesto ar demonstracijos. Lietuvoje, studentų korporacijų globoje, būdavo rengiami įvairūs kultūriniai renginiai. Į juos atvykdavo tėvai, profesoriai, korporacijų mecenatai ir kiti. Tai skatindavo studentus pasirodyti su savo kūryba, rengti literatūros vakarus. Tačiau šiame krašte yra kitaip. Bostono studentai Municipal Building salėje du kartus ruošė panašius literatūros vakarus, kuriuose buvo pasiruošę išpildyti savo kūrybą. Jie laukė gausios publikos iš mūsų visuomenės, o ypač iš mūsų inteligentijos tarpo. Tačiau jie buvo apvilti. Ir po dviejų bandymų nusprendė daugiau tokių vakarų neberuošti, nes beveik niekas neatėjo į jų surengtus vakarus.

Po tokių įvykių galime tvirtinti, kad mūsų visuomenė neįvertina mūsų studentų bandymų ir darbų. Mes, studentai, liekame vieni, be jokios pagalbos. Ir turime ieškoti lietuviybės taip, kaip mes išmanome. Ir jeigu jos ieškodami nueiname kažkur šunkeliais, tai ar mūsų visuomenė turi teisės mus kaltinti, kad mes neatliekame savo pareigų tautai?

Mūsų vyresnieji dažnai mus,

Inž. J. Venckus diskutuoja su A. Mučinsku. Nuotraukoje iš kairės: Kęstutis Mickevičius, inž. J. Venckus ir Aloyzas Mučinskas.

R. Bričkaus nuotrauka

tokia. Mūsų vyresnieji orientuojasi praeitimi, jie orientuojasi kultūrinėse vertybėse, kurios buvo Nepriklausomajai Lietuvoje. Jie tebeturi ir tą patį tautinį idealą, kurį turėjo begyvendami Lietuvoje. O jaunimas, kuris yra užaugęs ir kuris bręsta kitą kultūrinę aplinką, jau jo kultūrinės vertybės nėra grynai mūsų vyresniųjų kultūrinės vertybės, bet yra mišinys tarp savo tėvų ir naujojo krašto kultūrinių vertybių.

Mūsų vyresniųjų tautinio idealo sąvoka buvo glaudžiai surišta su kasdieniniu gyvenimu, o dabartinio jaunimo tautos idealo sąvoka nėra surišta su kasdieniniu gyvenimu, nes jaunuolio gyvenimas vyksta dviejose kultūrose. Tat nestebėtina, kad vyresnieji ir jaunimas domisi skirtingais dalykais ir skirtingai galvoja. Mūsų vyresnieji, išgirdę, kad didesnė jaunimo dalis iš Amerikos nebe norės grįžti Lietuvon, pradeda barti jaunimą, ne kiek nenorėdami gilintis į elementus, kurie juos nuo jaunimo skiria. O taip pat dar abejotina, ar ir jie patys grįžtų Lietuvon, čia ilgiau pripratę prie Amerikos gyvenimo ir pergyvenę tam tikrą prisitaikymo procesą?

Kaip jaunimas žiūri į savo pareigas savo tautai? Nors mūsų vyresnieji kartais abejoja, ar jaunimas pats jaučia tam tikrą pareigą savo tautai. Galima pasakyti, kad jaunimo tarpe yra ypatingas pareigos jausmas. Tiesa jiems pareigos atlikimas nebūtinai reiškia kad jas turi at-

Filisterių Skautų S-gos suvažiavimo dalyviai Linkų vasarvietėje klausosi J. Dainausko paskaitos. Jų tarpe svečiavosi ir J. Bačiūnas, V. Adamkavičius ir kt.

V. Germano nuotrauka

Bostono skautės akademikės klausosi Aloyzo Mučinsko paskaitos. Iš kairės: Roma Juokšaitė, Danutė Venckutė, Aldona Biknevičiūtė, Milita Leimanaitė ir Birutė Banaitytė.

R. Bričkaus nuotrauka

NAUJAS PATARNAVIMAS EAST OHIO GAS COMPANY ŠILDYMO KLIENTAMS

IŠTĖSKITE SAVO GAZO SĄSKAITŲ MOKĖJIMUS LYGIOMIS DALIMIS PER VISUS METUS SU NAUJU BIUDŽETINIO MOKĖJIMO PLANU

Puikus patarnavimas planuojant jūsų biudžetą. Dabar jūs žinosite, kokie jūsų biudžetiniai mokėjimai bus kiekvieną mėnesį. Su East Ohio nauju Biudžetinio Mokėjimo Planu, jūs galite mokėti už jūsų sunaudotą gazą kiekvienais metais per 12 lygių mėnesinių mokėjimų. Šiuo būdu, jums nereikės mokėti aukštesnės gazo sąskaitos tuo laiku, kada atsiranda Kalėdinės ir metų pabaigos sąskaitos.

Štai kaip planas veikia: Jūsų mėnesinis mokestis yra nustatytas pagal visą jūsų praeito metų gazo sąskaitą, padalintą į 12 lygių mokėjimų. Pavyzdžiui, jei jūsų gazo sąskaitos praeitais metais buvo \$120, jūsų biudžetinis mokėjimas bus \$10 mėnesiui. Jei jūsų gazo sąskaitos buvo \$180 jūsų mėnesinis mokėjimas bus \$15. Atitaisydami bus padaryti vieną kartą per metus, atsižvelgiant į nedamokėjamą ar permokėjamą. Jūsų gazo sąskaita parodys reguliarių mokestį už gazą ir jūsų mėnesinį biudžetinį mokėjimą.

Naujas Biudžetinio Mokėjimo Planas yra dar vienas East Ohio rezidencinio šildymo patarnavimas. Jei jūs įdomaujatės šiuo planu, atsilankykite, rašykite ar skambinkite jūsų arčiausiai East Ohio Gas Company raštinei prieš 1961 m. rugpjūčio 1 d. ir paprašykite Biudžetinio Mokėjimo. Biudžetinio Mokėjimo Planas pradės veikti liepos mėnesį.

THE EAST OHIO GAS COMPANY

WATCH THE BARBARA STANWYCK SHOW MONDAY, 10:00 P. M. KYW-TV, CHANNEL 3

KĄ REIŠKIA GYVENTI BE SAVOS VALSTYBĖS

Apie tai lenkų rašytojas Tadeusz Nowakowski pasakoja vokiečių laikraštyje

Ponios ir ponai -- nėra jokios prasmės toliau tylėti. Esu priverstas šį prisipažinimą daryti, nors tai man ir labai nemalonu. Jei jūs mane vieną gražią dieną sutiksate gatvėje, arba kavinėje, ar geresnės draugijos pobūvyje -- jūs net nenujausite, koks asmuo jums šypsosi. Tai ne žmogus bet...

Žinau, tai skaudu. Skamba nesimpatiskai. Apie tai mieste tuojaus pasklinda kalbos ir tikras džentelmenas damos akivaizdoj to nepadarys. Tačiau jums pasisakau: esu emigrantas. Mea felix culpa, mea maxima culpa? Dar žymiai blogiau: aš esu nuvalstybintasis. Neskoninga, bet tiesa.

Nemėginkite mane raminti. Pamėginkite geriau į mano būklę įsivyti. Įsivaizduokite šią kosminę gėdą: jūs neturite valstybės, jokio draugo nei gelbėtojo! Žiauru, (Norintiems plačiau susipažinti patariu skaityti Wilhelm Hegel "Valstybė, kaip sąmoninga dorinė substancija").

Būti be tėvynės -- daugelis žmonių tai pažįsta iš savo patyrimo. Jaunuomėnė, laiminga su puolimu, tai pažįsta tik iš dainininko Freddy Quinn šlagerių. Bet -- būti be valstybės? Neįsivaizduojama!

Argi nesako padorūs piliečiai: būk atsargus, medžiakiai, kosmopolitai ar net esperantistai atslenkia! "Tėvynės netekę valkatos!" -- savo laikui sakė rudasis ministras. "Baltieji žydai" -- dar ir šiandien sako mano mieloji buto valytoja, "Raudonoji ranka" -- šnibžda mano kirpėjas, beskusdamas barzdą. O ponas diplomuotasis gimnazijos mokytojas iš Passau, ironiškai cituoja iš Tucholskio "Parc Monceau" (o jūs žinote, kaip ponai mokytojai moka ironiškai cituoti): "Gyvenu visai ramiai, leidžiuosi pamokomas ir atsiilsiu nuo tėvynės!"

Nuoširdus dėkui už tokį polišį sveitinybę. Pamėginkite jį keliolika metų prasimušti užsieny be savo valstybės...

Bet tik prašau, savęs nesigailėk! Tu l'as vould, George Dandin, tu l'as vould. Girtuoklį nesunkiai pažinsime: jis nemėgsta degtinės, Poniute, kuri nori susiliesi, kaip jau žinoma, lengva pažinti iš jos pamėgimo Princo Regento tortą valgyti. Bet kaip pažinti iš įpratimo neturinti valstybės? Iš jo nuduoto šalta-

kraujškumo ir susivaldymo besistartinant prie rubežiaus ir išgirdus šaukiant "Vokiečių pasų kontrolė".

Jei jums, mano mielieji galutinai dar netikrėjo, norėčiau pasisakyti, kad kiekvienas rubežius (ir be spygliuotų užtvarų) dvasiniai ir fiziniai mane apsaugina. Pradedu abejoti, ar dar bent kiek yra gėrio pas žmogų, ir mažiausiai vieneriais metais kalėjimiškai pasenstu.

"JŪS VISUOMET KRINTATE Į AKI!"

"Tave tikrai išsodins iš traukinio!" Ši baimė iš anų dienų įvykusiame Baden-Baden neurologų ir psichiatrų kongrese pareiškė, kad dvasiniai nuolatiniai sužalojimai buvusių kacetininkų, pasireiškia kritiškai didėjančiu baimės įsivaizdavimu ir ypatingu jautrumu. Jie kartojasi vėl net ir tada, nežinūrint, kad žmogus yra apsuptytas gerumo ir meilės pripildytos aplinkos.

Bet kuris valdininkas atsimeina profesorius? Tačiau yra pakankamai neturintųjų laimės, kurie dėl savo pabrėžto natūralaus elgesio, prie kiekvieno sienos perėjimo punkto ir kontrolės, tuoju metasi į akis. Jau vien dėl šios priežasties nuo seno vengiu traukiny ar lėktuve užmegsti pažintis su damomis. Perdidelė rizika: įsigilinama į nuduotą pokalbį, mėginama sudaryti geriausią įspūdį, o štai, ateina be šypsenos ponas ir sugrįžta viską prozaišku reikalavimu: "Pasaus, prašau!". Mano nuviltoji, be jausmo ir pasigailėjimo, užsidengia rankomis veidą: "Tai toks jūs esate, be valstybės!" Baisu! Ir senasis Šopenhauer šia proga pasireiškia, kaip tikrasis aiškiaregis. Tikrai: moterys neturi teisingumo pajautimo.

Niekio neturima prieš šventąją vyresnybę. Niekio neturima prieš įstatymų ir potvarkių išmintį. Reikšti nepasitenkinimo netekusios valstybės nepriavalo. Reikalinga gerbti laisvojo pasaulio svetingumą. Pegasos, sparnuotasis arklys, numetė savo poną Bellerophou kai jis norėjo prasisiversti iki dangaus buveinių ir į Dzeuso tarybą.

Seniai jau apsipratau su tuo, kad viešosios tvarkos įstaigos mano nuvalstybintąjį vardą įrašė į slaptają kartoteką, kad gyventojų registracijos biurai mano ypatingą anketą veda, kad mano apsigyvenimo leidimas (su pažymėjimu: "Draudžiama užsiminti verslu") turi būti neatidėliojant prailgintas, jam pasibaigus, na, ir... Ištikrųjų, tai yra tik mikroskopinės smulkmenos. Neverta apie jas ir kalbėti.

Taip pat nenusiskundžiu munitiniais, kurie mano lagaminus ypatingai nuodugniai patikrina. Kiekvienas vaikas juk žino, kad nuvalstybintieji yra gimę spekuliantais ir atentatininkais. Jie, paprastai, nežiojasi ne tik ginklus ir proklamacijas, bet ir dvigubus kokaino normas ar kokią papuošalų dėžutę su Kohinorais, -- tie nepataisomi Ahasver, Ovids, rytų Europos Mau-Mau ir kitoki broliai iš Odisejos.

Rusijoje 19 šimtmečiu sakydavo, jog žmogus susideda iš trijų dalių: iš kūno, sielos ir paso. 1947 m. Žemuojuose Rū-

muose ministeris Bevin pareiškė, jog toji diena, kai žmogus be paso ir vizos įsisės Londono Victoria stoty į traukinį aplink pasaulį apkeliauti, greitai artėja (kas savaime nebūtų jokia sensacinga pažanga, nes mano dėdė Henrikas iš Krokuvos, prieš pirmąjį Pasaulinį karą galėjo bėpaso visą Europą apkeliauti). Pamėginkite šiandien Anno Domini 1961, kaip "homo dipisiensis" išsirengti į kelionę...

Prancūzai ir italai reikalauja iš manęs vėl keturių fotografijų (greitai ten bus foto parodos). Ispanai, portugalai, turkai ir graikai sako, kad aš padariau klaidą gimdamas Rytų Europoje. O, jei mano tėvai būtų tai savo laiku žinoję! Aš nurodau į išmintingąjį Edward Gibbon (1737-1794) "The camp, and not the soil is the native country of the genuine Tartar" ir į Heinz Plitzer: "Ir vienok tai buvo expatriates, kurie Europą atrado" -- tas nieko negelbsti. Priešingai: išjuokdama ar net pašiepia. Vargas tam, kuris konsulus pajaukia! Bet aš suprantu valdininkus ir mieliai jiems atleidžiu. Juk jau iš kartų į kartas žinoma, kad šnipai, agentai, perversmininkai su ypatingu pamėgimu važinėja įtartinais dokumentais...

TIK ŽUDIKO PASAS GALIOJA

Kilnūs svajotojai kai kada laikraščiu vedamuosiuose tvirtina (ypatingai pabėgėlių metais), jog narsieji emigrantai laisvajame pasaulyje turį svarbių misijų atlikti. Bet blaiviesiems valdininkams šios sentimentalios deklamacijos nėra joks paskatinimas. Kai prieš kelis metus nusileidau tarptautiniame Idlewild aerodrome, supuolimai norint, praėjo pro mano šalį milžinas, -- vienas tų svarbiųjų šimpanzių, kurie pas mus, Lenkijoje, laisvę ir demokratiją persekioja. Su didžiausia pagarba buvo jam palaisvinta vieta. After you, Sir, Mane, jo aukš, be atodairios pribloškė prie sienos. Nes gi jis buvo specialistas natyinių tardymų ir ant savo sąžinės turi daug žmonių gyvybių. Kam gi šiandien dar rūpi šitoki kosmetiniai trūkumai? Svarbiausia, jis keliauvo su diplomatinio pasu.

HERAKLIS NEGALI PADĖTI

Kai aš buvau dar visai jaunas berniukas, labai daug svajodavau apie Graikiją. Gal būt, peranksti skaičiau apie Nausikaa, Artemis, Ariadne, Nymfas ir Sirenas. Bet pasaulinė istorija tada buvo prieš mano kelionę.

Tik prieš kelias dienas ėjau virpančia širdimi į graikų konsulatą, kad įgyvendinus mano vайskystės svajones. Bet ir šį kartą man nepasisekė. Simpatingasis Heraklis už rašomojo stalo negalėjo man padėti. Jis turįs su ministerija Atėnuose susirūti, o tai visuomet "kurį laiką" užtrunka. Jam begaliniai nemalonu, bet jis negalįs man vizos duoti. Ar nenorėčiau aš savo kelionės atidėti?

Gerasis vyras yra net teisus: kas dvidešimt metų to laukė, gali turėti dar šiek tiek kantrybės. Galvą aukšty, pone konsule! -- norėjau jam pasakyti -- emigrantai tada išvežami net į

tik nenusiminti, tai neturi būti joms nemalonu. Potvarkiai yra ne tam, kad žmonėms padėtų.

Orpheus, Apolono ir Muzos nuostabūs sūnus, buvo garsūs poetas iš Trakijos šalies. Jo giesmė, mielas konsule, buvo tokia galinga, kad su ja jis laukinius žvėris prisijaukino ir net nepermaldausiamieji urvų šunys, užburti paskui jį sekėdavo. Bet jis niekad nemėgino valdininkų sušvelninti. Jei karo metu, kaip SS pulkininkas, būčiau persėdėjęs graikų partizanais, tai šiandien, tikriausiai, jei ne su tikru, tai su suklustuotu pasu, tuojaus galėčiau į Kretą keliauti be vizos ir be specialaus karališkosios Athenų vyriausybės leidimo. Bet tuo metu aš buvau kartu su graikų patriotais kacete uždarytas. O dabar, sudiev palaimintoji Graikija...

TIK ŽUDIKO PASAS GALIOJA

Kilnūs svajotojai kai kada laikraščiu vedamuosiuose tvirtina (ypatingai pabėgėlių metais), jog narsieji emigrantai laisvajame pasaulyje turį svarbių misijų atlikti. Bet blaiviesiems valdininkams šios sentimentalios deklamacijos nėra joks paskatinimas. Kai prieš kelis metus nusileidau tarptautiniame Idlewild aerodrome, supuolimai norint, praėjo pro mano šalį milžinas, -- vienas tų svarbiųjų šimpanzių, kurie pas mus, Lenkijoje, laisvę ir demokratiją persekioja. Su didžiausia pagarba buvo jam palaisvinta vieta. After you, Sir, Mane, jo aukš, be atodairios pribloškė prie sienos. Nes gi jis buvo specialistas natyinių tardymų ir ant savo sąžinės turi daug žmonių gyvybių. Kam gi šiandien dar rūpi šitoki kosmetiniai trūkumai? Svarbiausia, jis keliauvo su diplomatinio pasu.

Ne, aš neturiu kartumo širdyje. Niekam nepavydžiu jo paso. Sum cuique. Bet aš nenorėčiau, kad prieš mane... drebėtų. Taip, yra tiesa, kad praėjusiam šimtmety vienas lenkas (Berezowski) šovė Paryžiuje į carą. ("Absolutism moderated by assassination"). Yra taipgi tiesa, kad vienas mano tautietis (Czolgosz) nušovė Amerikos prezidentą. Tačiau, neturėtu mane perversinti, kaip potencialų atentatininką. Kai kukurūzų žinovas atvyksta į Paryžių, aš negaliu vykti į Prancūziją (kai kurie emigrantai tada išvežami net į

Korsiką). Kai nesenai du galingi ponai susitiko Vienoje, aš negavau net tranzitinės vizos per Austriją.

Galėčiau su tam tikru pasitenkinimu pastebėti -- nepakanka daugybės policininkų, sargybinių ir sargų šunų. Būtinai reikalinga, kad specialiai aš, taikus žmogus, gėles mylintis literatas, nusistatęs prieš atominę mirtį ir kiekvieną rytą besimeldžiantis už taiką, į Italiją galėčiau keliauti ne per Austriją, bet via Šveicariją. Tik ši maža vasarotojo Nowakowskio užuolanka suteikė absoliutinį saugumą abiem valstybininkams. Labai prašau. Pax et bonum. Gal, dar kuo galėčiau žmonijai patarnauti? Taip, taip, emigrantai teikia rūpesčių!

Gerbiame, kokios nuomonės esate apie kino filmą "Nuvalstybintieji mūsų tarpe"!

REDAKCIJOS PASTABA

Tadeusz Nowakowski, lenkų rašytojas, gyvena Muenchen. Jis yra parašęs knygą "Visų šventųjų Polonezai", kuri išversta į šešias kalbas. Tai romanas iš DP stovyklų gyvenimo.

Kas Dirvos neskaito
- daug nustoja!

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

T. Nowakowski, kaip filosofijos studentas, būdamas 20 metų, Gestapo buvo suimtas, nutiestas mirti, daugelį metų praleidęs kalėjimuose ir kacetuose. Jis priklauso prie tų egzilių rašytojų, kurie pirmuosius ir sunkiausius rašytojo karjeros žingsnius padarė svetur gyvenamas.

Birželio 16 d. jis vokiečių savaitraštyje "Die Zeit" atspaudė rašinį "Nuvalstybintieji mūsų tarpe". Rašinys susilaukė nemažo dėmesio. Čia ir atpasakojame tą rašinį, jį kiek sutrumpinę.

Puiki dovana bet kuria proga!

Naujai pagaminta

PIRMOJI LIETUVIO

KOMPOZITORIAUS

ILGO GROJIMO

PRAMOGINĖS MUZIKOS

PLOKŠTELĖ

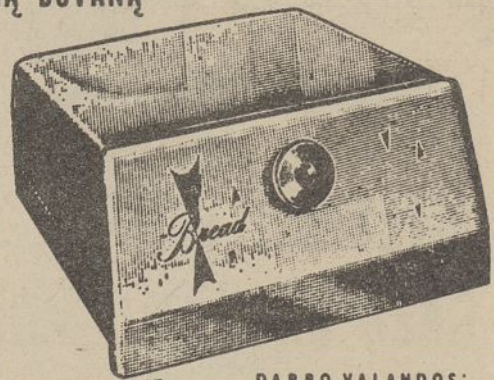

Lietuviškai įdainuota 10 šokių muzikos HI-FI ir STEREO plokštelė gaunama visuose lietuviškos spaudos ir dovanų parduotuvėse.

dovanos
* taupytojams *

PADĖJUS \$500.00 AR DAUGIAU

DUODAME ŠIĄ DOVANĄ

KAS DU MEN. DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS.

5 1/4%

mokame už ligalikes taupmenas!

DARBO VALANDOS:

pirm. 9 iki 8 v. v. antr. 9 iki 5 v. v. trečiad. — uždaryta ketv. 9 iki 5 v. v. penkt. 9 iki 5 v. v. šešt. 9 iki 1 v. p.p.

JOSEPH F. GRIBAUŠKAS, vedėjas

ST. ANTHONY SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

1447 S. 49th COURT, CICERO 50, ILL. / BI 2-1397, TO 3-8131

LIETUVIŠKI SCRIAL JUODA DUONA. AUKŠČIAUSIOS RŪŠIES RŪKYTI KUMPIAI. DESROS IR SKILANDŽIAI PIGIOMIS KAINOMIS GAUNAMI KRAUTUVĖJE

MARTHA & PETER LISAUSKAS

6409 56 ROAD, MASPETH 78, N. Y.

Telephone: TWaining 4-8087

Prekes siunčiame ir per pašta.

IŠKIRPKITE IR ATSIŪSKITE ŠI KUPONĄ

Prašau atsiųsti Nurodykit prekę

Nurodykit adresą: Name

No. Street City State

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

LIEPOS 15 D. Lietuvos Vyčių Illinois-Indiana apskrities golfo turnyras Gleneagles Country klube, Orlando Park, Ill.

LIEPOS 16 D. Tėvų Marijonų seminarijos piknikas, Marian Seminary, Clarendon Hills, Ill.

LIEPOS 25 -- Rugpjūčio 10 d. Tarptautinė prekybos paroda McCormick Place, Lietuvių paviljonas organizuojamas Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos Chicago skyriaus.

RUGPJŪČIO 3 D. Lietuvių Fronto Bičiulių gegužinė -- jaučio kepimas vasarvietėje "Gintaras", Union Pier, Mich.

RUGPJŪČIO 13 D. Žemaičių Kultūros klubo rudeninis piknikas, Leppos sode, 82 nd & Kean Ave., Willow Springs.

RUGSĖJO 3 - 4 D.D. Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavimas Jaunimo Centre.

SPALIO 1 D. Lietuvių rezistencijos grupių rengiamas lietuvių tautos sukilimo, įvykusio 1941 m., 20 metų sukakties minėjimas, Dariaus-Girėno Amerikos Legiono Posto salėje.

SPALIO 12 - 15 D.D. A.L.R. K. Moterų Sąjungos seimas Nekalto prasidėjimo Panelės Švč. parapijos salėje, Brighton Parke.

SPALIO 14 D. Lietuvos Gailėstingųjų Seserų Sąjungos balius Western Ballroom salėje.

LAPKRIČIO 11 D. BALFo Chicago Apskrities balius -- vakarienė su koncertine dalimi Jaunimo Centre.

KOVO 4 D. 1962 m. Chicago Lietuvių Skautų Kažiuko Muge Jaunimo Centre patalpose.

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

ČIURLIONIO ANSAMBLIS UŽBAIGĖ 21 DARBO METUS

Savo jaukiuose namuose Čiurlionio ansamblio nariai, dar pilni gražių Dainų šventės įspūdžių, liepos 8 d. susirinko jau ilgą ir turiningą ansamblio istoriją įlipdyti 21-įjį darbo metų lapą.

Per praėjusius darbo metus ansamblis išleido "Mes padainuosim" 16 dainų plokštelę, intensyviai ruošėsi dainų šventei, kurioje pilnam sąstatai ir dalyvavo. Ansamblis taip pat koncertavo Chicagoje Dainavos stovyklai remti komiteto surengtame koncerte, nežūrint intensyviaus ruošimosi dainų šventei, ansamblis dar rado laiko dalyvauti visoje eilėje lokalių parengimų Clevelande. Į Čiurlioniečių eiles įsijungė buv. Grandinėlių šokėjai labai pagyvinai ir sustiprino ansamblio veiklą. Šiuo metu ansamblis turi virš 80 aktyvių narių.

Tradicine Lietuva brangi... pradėjame akte ansambliui išklauš naujojo pirminio Algio Penkausko ir meno vadovo Alfonso Mikulskio žodžių. Į tikruosius narius buvo pakelti ir bronzinius ženklelius gavo 17 naujų Čiurlioniečių. Penkerius metus ansamblyje išbuvusius Nijolę Jankutę ir Mindaugą Motiejūnui buvo įteikti sidabriniai ženkleliai.

Stebint užbaigimo iškilmes žymėjo gilus susirūpinimas ansamblio vidaus problemomis, stiekiančiomis pačias ansamblio vadovybės viršūnes. Bet stipriai nusikambėję Tautos himno garsai su tokiu užsidegimu sugiedoti visų ansamblio narių ir giliai parbrėžtas ansamblio statuto nuo-

status, kad "ansamblio veikla negali nutrukti, kol nebus atstatyta Lietuvos nepriklausomybė" lyg ir laidavo sėkmingą ansamblio darbo tęsimą.

Rudens sezoną ansamblis yra numatęs pradėti koncertais Vyčių seimui Clevelande ir Detoroite.

DETROIT

NAUJAME KABINETE

Kiek pavažiavęs nuo Grand River į vakarus Schoolcraft Avenue, dešinėje pusėje, prie geltonai dažyto nedidelio pastato, pažymėto 15200 numeriu, pastebėjau iškabą, kurioje vidutinio dydžio raidėmis rašyta "Dr. B. Gruzdas, dentist". Sustabdęs mašiną, be didelių sunkumų įžingsniavau vidun. Viduje švelniai groja radijo muzika ir sėdi trys jaunos ponios ar panelės. Visos, kaip susitarusios, metė į mane žvilgsnį ir priėjo prie arčiausios stovinės kėdės. Man atsisėdus nebekreipdamos dėmesio, tęsė mano įėjimu sutrukdytą pokalbį, kuris, kiek supratau buvo vedamas apie daktarę B. Gruzdienę.

--She is nice, -- viena sako, --O, she is very gentle, -- pridėdama antra.

--She works like magic, -- pritariama trečioji.

Girdėdamas tokius malonius komplimentus savo tautietei, pasijutau lyg keltu į aukštybes keliamas. Metęs žvilgsnį į skoningai įrengtą, naujais baldais apstatytą ir labai švariai užlaikomą laukiamąjį, išdidžiai prižingsniavau skaityti prie sienos kabančių gražių įrengtų diplomų. Viename pažymėta, kad B. Gruzdienė Iowos universitete baigė dantų gydytojų kolegiją ir gavo daktarės laipsnį. Antrame skaitau, kad Dr. B. Gruzdienė išlaikė atitinkamus egzaminus ir gauna teisę verstis dantų gydytojos praktika Iowos valstijoje. O trečiame tos pačios teisės jai suteikiamos Michigano valstijoje. Šalia diplomų kabo baigusiųjų Iowos dantų gydytojų kolegiją fotografija, kurioje tarp daugelio vyrų, pastebiu, lyg debesuotą naktį tolimoje žibantią žvaigždę, vienintelę moteriškąją lytį -- Dr. Gruzdienę. Pasigėdau tik Lietuvos Vytauto Didžiojo Universiteto diplomu, kurį ji buvo įsigijusi 1941 metais, gaudama teisę verstis dantų gydytojos praktika Lietuvoje.

Besikaitant diplomus, prasivėrė kabineto durys, pro kurias išėjo, lyg po malonaus pokalbio, besišypsas vyras, o tarp durų pasirodė Dr. Gruzdienė tardama: --Next please.

Neilgai trukus priėjo ir mano eilė. Įėjau nedrąsiai, tartum nežys vedamas į skerdyklą, o išėjau lyg iš malonaus pobūvio, visu 100% pritardamas anos jaunos ir nepažįstamos ponios pasakymui: "She works like magic".

ŠOKIAI PRIE MOTINOS KAPO

Kaip pernai, taip ir šiemet Baisiojo birželio minėjimo išvakarėse Dainavos stovykloje vyko kartūnų balius. Baliuje dalyvavo šimtai, o minėjime dešimtakai.

Turint galvoje, kad birželio mėnesį sutripta mūsų tautos laisvė ir tūkstančiai tautiečių ištrema į tolimąjį Sibirą, tų skaudžiausių tautos tragedijos minėjimo išvakarėse keliama baliu primena šokius prie motinos kapo.

DU SPECIALISTAI

Dr. B. Kvietys, vidaus ligų specialistas, ir Dr. P. Žemai-

CLEVELANDE ir apylinkėse

LITHUANIAN VILLAGE BENDROVĖS DALININKAIS

gali būti visi lietuviai ir liet. organizacijos neatsižvelgiant į gyvenamąją vietą. Paskelbus dalininkų (šėrininkų) vajų, visuomenės susidomėjimas yra nemažas. Dalininkų skaičius auga. Pirmoji šimtinė dalininkų bus skaitoma Lithuanian Village bendrovės pradininkais.

Šios bendrovės vienos akcijos (vieno šėro) nominali kaina 25 doleriai. Lietuvių Salės bendrovės dalininkai Lithuanian Village bendrovės akcijas gali įsigyti perkant naujas akcijas arba įkeičiant LS b-vės akcijas be pirmokėjimo (LS b-vės akcijos nominali kaina 10 dol.). Dalininkams už investuotą kapitalą Lithuanian Village bendrovė atly-

tis, vaikų ligų specialistas, tame pačiame pastate (27235 Joy Road) atidarė savo kabinetus ir priima ligonius pagal telefoninį susitarimą. Tel CR 4-3690. Patalpos naujos ir erdvios. Daug vietos automobiliams pasistatyti.

Pažymėtina, kad abu minimi daktarai specialybes įsigijo garsojoje Fordo ligoninėje.

Malonu pastebėti, kad tiek Dr. B. Kvietys tiek ir Dr. P. Žemaitis visu nuoširdumu remia lietuvišką veiklą.

K. Jurgutis

ginimą mokės iš nupirkto nekilnojamojo turto gauto pelno.

Greta Lietuvių Salės bendrovės įsteigti naują bendrovę priverstė gyvenimas, nes žymiai dalis Lietuvių Salės b-vės akcijų per eilę metų yra nesurandama, jų savininkams neatsiliepiant.

Lithuanian Village bendrovės akcijos garantuojamos jos nupirktu dideliu mūro namu 819 --829 E. 185 St., (La Salle kino teatras), naujoji lietuvių parapija Clevelande.

Norintieji įsigyti Lithuanian Village b-vės akcijų, pinigų prašoma siųsti čekiais adresuojant: Lithuanian Village, Inc., 6835 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio, arba asmeniškai AL Piličėjų Klube pas vedėją Povilą Šukį ir pas bendrovės direktorius: pirmininką Zenoną Dučmaną ir kitus. Smulkesnį informaciją reikalu kreiptis telefonais: EX 1-1143 (P. Šukis) ir ER 1-4732 (E. Karnėnas).

RADIJO VAKARO PROGRAMA

Šį šeštadienį, liepos 15 dieną, Lake Shore Country Club salėje įvyksiančio Tėvynės Garsų radijo vakaro programa:

7 val. vak. pradžia, koncertai.

8 val. vak. solisto Jono Vaznelio koncertas.

Nuo 9 val. vak. iki 1 val. nakties ballus ir šokiai, grojant Lou Elgart pramoginiam orkestrui.

Visi svečiai, kurie dar neturi rezervuotų vietų, prašom nedelsiant pranešti telef. UL 1-2426, kad norite dalyvauti radijo vakare. Lake Shore Country klubo adresas -- 11405 Lake Shore Blvd. (prie Eddy Rd.) Automobiliams pastatyti daug vietos. Sve-

čių patogumui baliui užimtos višos klubo salės.

SOLISTAS JONAS VAZNELIS

atvyksta į Clevelandą šeštadienio rytą. Radijo vakare jis atliks arijų ir dainų koncertą. Jonas Vaznelis yra Chicago's Lyric Operos solistas ir taip pat dainavo pagrindinius boso vaidmenis visuose Chicago's Lietuvių Operos pastatymuose. Šį rudenį jis lankysis daugelyje lietuvių kolonijų su savo koncertais, o vėliau numato dainuoti New York'e rečitalį.

SLA 136 KUOPOS GEGUŽINĖ

Kas dalyvaus, tikrai bus patenkintas malonių poilsu bei įvairumais gražioje vietoje, nepertoli nuo Clevelando, liepos 16 d.

Visi svečiai patys sudarys sau programą pagal savo skonį ar nuotaiką: pritiks meškeriojimas, maudymasis, kitoks sportas, dainos, muzika, šokiai, vaisės ir t.t. Maloniai laukiami ne tik savo ir kaimyninių kuopų nariai su šeimomis bei bičiuliais, bet ir visi gamtos mėgėjai ar jaukus pasižmonėjimo ieškotojai. Turime gyvulius, šaunmingiau praleisti SLA Seimantinės Sukakties metus. Toji gegužinė -- gera proga.

Važiuoti, nenukrypstant nuo 84 kelio, pasiekus Painsville, leistas žemyn Grand upelio link, ir šiaurės tilto kairėje pusėje bus atžymėtas įvažiavimas į gegužinės vietą.

Pradžiai l v. pp.

J. E. BERN, Pilsener Brewing Company generalinis vedėjas, Dirvos skaitytojams atsiungė sekančią pranešimą:

"Clevelando garsus Pilsener alus -- POC yra įpusėjęs naujoje skelbimų kampanijoje Dirvoje. Įvertindami lietuvių svarbą, ši bendrovė duoda skelbimus Dirvai lietuvių kalba. Jau nuo 1892 m. POC pilsener alus savo įmonėje turėjo ir turi lietuvių darbininkų. Dabartinės skelbimų kampanija parodys naujaušius POC alus gaminimo metodo pagerinimus bei sumoderninimą. Ir tai parodys, kad ir toliau POC alus turi būti populiariausias šioje vietovėje".

INŽ. L. IZBICKAS

su ponu Dirvos skaitytojai ir rėmėjai iš Bostono, Dr. V. Ramanauskas lydimi, lankėsi Dirvoje, apžiūrėjo spautuvės įrengimus ir susipažino su darbu.

AREJAS J. NATKEVIČIUS,

tarnaujantis savanoriu JAV marinių korpe, šiomis dienomis tapo pakeltas į Private First Class (grandinio) laipsnį. Pagrindinio apmokymo metu jis už taiklų šaudymą buvo apdovanotas Marksmanship Medal žymeniu. Pabaigoje vasaros jis su savo daliniu išplauks į Viduržemio jūrą.

THE STROH BREWERY COMPANY

praneša apie vasaros pardavimo kampaniją -- Pirkite dėžėmis" šūkiu visose savo Michigan, Ohio ir Indiana pardavimo vietovėse.

Kampanija bus vedama per televiziją, radiją, laikraščius ir lauko skelbimus.

PARDUODAMI DU NAMAI

Naujos parapijos rajone parduodami 2 atskiri namai ant vieno sklypo, įsienantieji į atskiras garves.

Telrautis: Telef. KE 1-7379 (81)

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ SAVAITĖ HARTFORDE

Liepos mėn. trečioji savaitė yra skirta pavergtosioms tautoms. Lietuva yra viena iš tų pavergtųjų tautų.

Mūsų pareiga yra šią žiaurią mūsų tautos ir kitų pavergtųjų tautų padėtį nuolat kelti viešumon. Hartforde šį darbą sėkmingai atlieka Pavergtųjų Tautų Komitetas, kuris atstovauja lietuviams, latviams, estams, lenkams, ukrainiečiams ir vengrus.

Šis komitetas rengia iškilmingą Pavergtųjų tautų savaitės atidarymo susirinkimą. Susirinkimas įvyks liepos mėn. 15 dieną 8 val. vakare Am. Lietuvių Piličėjų Klube 227 Lawrence St. Hartforde. Kalbėtojais, be oficialių valstijos ir miesto pareigūnų, bus prof. Kregelch ir buv. kongresmanas A. Sadlak. Programoje numatyta taut. šokiai, dainos ir solo dainos. Lietuvių atstovauja M. Simonaitis ir muzikė E. Miniukienė - Dvairionaitė.

Reikia tikėtis, kad ne tik Hartfordo bet ir apylinkių lietuviai šioje taip svarbioje demonstracijoje prieš pavergimą dalyvaus labai skaitlingai.

Pavergtųjų tautų savaitės propaguoti komitetas platina plakatus su angliškais rašais: "For Freedom's Sake Observe Captive Nations' Week". Turėtume paremti tą darbą -- įsigyti plakatus ir būtinai prikabinėti prie automobilio, įrodant, kad yra žmonių, kuriems tikrai rūpi šis reikalas.

Z. Strazdas

DIRVAI AUKOJO

K. Tuskenis, Detroit	2.00
J. Ulevičius, Chicago	1.00
Wm. Ziogas, Orefield	5.00
F. Mackevičius, Chicago	10.00
A. Balys, Cleveland	1.00
A. Liskevičius, Chicago	5.00
D. Liepas, Chicago	3.00
Rev. J. Žvirblis, Grand Rapids	10.00
P. Grigonis, Cleveland	5.00
M. Manomaitis, Boston	12.00
K. Nausėdas, Venezuela	5.00
T. Cirkelis, Woodhaven	1.00
P. Račkauskas, So. Boston	2.00
P. Narvydas, Brooklyn	1.00
A. Spirikaitis, Cleveland	2.00
Pr. Kažiuba, Reading	5.00
V. Dabrila, Worcester	1.00

Kas Dirvos neskaito -- daug nustoja!

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVA.

REIKALINGA STOVYKLAI

Pilnų tunto vasaros stovyklai reikalingi: palaikis šaldytuvus ir dujinis virtuvės pečius. Jei kas iš clevelandiečių turėtų atliekamą kurį iš tų dviejų reikmenų, prašomi perleisti skautams. Skambinkite tūtininkui telefonu PO 1-2308.

VISAIS APDRAUDOS REIKALAI,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraitis į atstovę

PAULINA

MOZURAITIS-BENNETT

HI 2-4450

642 Meadow Lane Dr. Cleveland 24

VANDENTEKIS IR ŠILDYMAS ĮVEDIMAS IR PATAISYMAS

Vandenių ir pečių šildymas, vonios kambarių įrengimas. Pristatymas į jūsų namus ar pilnas įrengimas.

Nelaimėi atsitikus skubus pataisymas. Nemokamas numatomų darbų įkainavimas.

Mes esame pertvarkę šildymą Dirvoje, atlikę nemažai patarnavimų lietuviams ir mūsų darbu visi patenkinti.

W. F. HANN & SONS CO.

15533 EUCLID AVE.

MU 1-4200

EAST CLEVELAND -- 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

DEPOSITS MADE BY JULY 20 EARN INTEREST FROM JULY 1

IN TOWN OFFICE -- 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue EN 1-1763

936 East 185 St. KE 1-7770

KAS IR KUR?

* LIETUVIAI INŽINIERIAI ir architektai, gyvenę Adelaidėje, susiorganizavę į Lietuvį inžinierių ir architektų skyrių. Skyriui priklauso 7 architektai, 7 statybos inžinieriai, 7 mechanikos, 3 geodezijos, 2 elektrotechnikos ir 2 elektronikos inžinieriai.

* BALFO CENTRE birželio mėnesyje gauta \$7,012 pinigais. Įvairūs geradariai pristatė į centro sandėlius arti 1,200 sv. rūbų.

Stambiausios sumos gautos iš šių Balfos skyrių: 1. New Yorko \$1,700, Philadelphia \$500, Patersono, \$194, Linden, N. J. \$173,50, Detroito \$106, Harrison, N. J. -- \$100,00, Tampa, Fla. \$60, Los Angeles Birutietės -- \$300,00, Nario mokesčio gauta 158 doleriai.

* BALFAS PERSIUNTĖ 1,255 dolerius Vasario 16 gimnazijai ir 1,240 dolerių Saleziečių gimnazijai. Saleziečių gimnazijai, vasaros stovyklų programai paremti, Balfos centro valdyba pasiskyrė tūkstantį dolerių, o 240 dol. surinko kun. B. Sugintas. Birželio mėn. išsiųsta laivu 8,000 sv. aprangos siunta į V. Vokietiją. Taip pat atlikti formalumai pasiųsti Lietuviams Vokietijon 57,000 sv. pieno ir 80,000 sv. kvietinių miltų. Tai bus pirmas 1961-62 metų maisto davins, kiek suvėlavęs ne dėl Balfos kaltės.

* IEVA IR ALBINAS TREČIOKAI, grįždami iš ALT seimo Chicagoje, sustojo pavaruoti pas J. M. Bačiūnus Tabor Farmoje.

INŽ. VL. IR B. ŠVIPAI su dukra Raminta, iš New Yorko atostogų išvyko į Los Angeles aplankyti giminių Šimkevičių ir apsidairyti gyvenimo sąlygų nuolatiniams persikėlimui.

* LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS centrinė apylinkė, pirmininkaujama Stepono Nasvyčio, Vasario 16 Gimnazijai paremti pasiūtė \$25,00 auką.

VASAROTOJAMS --

NIDA, prie Lobdell ežero, ramiausia poilsio vieta. Pliažas, laiveliai, žuvalimas. Nuomuojam namelis ir kambarius su maistu. Kreiptis K. Kodaitis -- Nida, Linden, Mich, tel. PR. 4-2448.

Tėvynės Mylėtojų Draugijos Los Angeles, Calif., keletas narių po įvykusio susirinkimo. Sėdi iš kairės: O. Račkienė, pirm. Vyšniauskas, P. Giraitienė, O. Švedienė. Stovi: Gediminienė, V. Saladzius, Vyšniauskienė ir Jakubauskas.

L. Briedžio nuotrauka

A. A. KAZIMIERUI NAVICKUI

mirus, Jo žmonai Valerijai, dukterims-Natalijai Aukštuolienei ir Prudencijai Bičkienei bei jų šeimoms, gilaus liūdesio valandose reikiame nuoširdžiausią užuojautą

Anita ir Vytautas Giedraičiai

DALYVAUKIM PAVERGTŲJŲ SAVAITĖS APEIGOSE

New Yorke liepos 16 (sekma-dein) 10 val. Šv. Patriko katedroje, dalyvaujant kardinolui F. Spelmanui, bus Pavergtųjų savaitės pamaldos. Prieš pamaldas tautinės grupės renkasi prie katedros aplink savo tautinę vėliavą.

Po pamaldų prie Pavergtųjų Seimo patalpų (First Avenue, Manhattan) prieš JT rūmus įvyks pavergtųjų tautų vėliavų pakėlimo apeigos. Žodį tars senatorius Javits.

Liepos 17 (pirmadienį) 12 val. prie City Hall New Yorko burmistras R. Wagneris viešai paskelbs Pavergtųjų Savaitę. Ta proga įvyks tautinių grupių meninis pasirodymas.

Didžiojo New Yorko lietuviai kviečiami ko gausiau Pavergtųjų Savaitės apeigose dalyvauti.

SAULIUS J. VAIČAITIS STUDIJOS MEDICINĄ

Kiekvieną pavasarį JAV aukštosios mokyklos išleidžia į gyvenimą tūkstančius jaunų akademikų. Bostonas -- garsi mokyklų miestas -- tuo požūriu žyguoja prieky.

Tikrai malonu, kad aukštasis mokyklas baigiančiųjų tarpe su skamba ir lietuvių vardai. Štai, birželio vidury Bostono Universitete gavo menų bakalauratą kun. laude Saulius Jonas Vaičaitis. Tas mokslo laipsnis, tai uoliaus darbo vainikas.

Saulius, J. Vaičaitis gimė Lietuvoje. Mokyti pradėjo tremtinių stovyklose Vokietijoje, kurio buvo su tėvais pasitraukęs nuo rusų bolševikų. Bostone baigė Šv. Petro liet. parapi-

Dainų šventės metu susitikę prie Jaunimo Centro namų: poetas B. Brazdžionis, muzikas prof. J. Žilėvičius, Mažosios Lietuvos patriarcho Jankaus duktė E. Jankutė, O. Mikulskienė, Jankutė ir Čiurlionio ansamblio vadovas A. Mikulskis.

V. Noreikos nuotrauka

LIETUVIŠKOJO GYVENIMO NUOTAIKOS

jos pradžios mokyklą ir aukštesniąją lituanistikos mokyklą. Besimokydamas senoj ir garbingoj Boston Latin School, buvo apdovanotas Approbation prizų, Fidelity prizų ir National Honor Society Scholarship. Bostono Universitete Saulius J. Vaičaitis buvo Dekano sąrašė (Dean's List) ir, kaip sakta, kolegiją baigė cum laude.

Saulius J. Vaičaitis -- mielas, simpatingas ir gabus vyras. Eidamas aukštuosius mokslus, jis suspėjo dalyvauti J. Kačinskio vadovaujamam parapijos chore ir Jul. Gaidelio Vad. Bostono Liet. Mišriame chore. Neblogai skambindamas fortepionu, jis yra pastarojo choro akompaniatorius. Be to, jis gerai groja akordeonu ir skambina tėvo Pijaus Vaičaičio padirbtomis kanklėmis.

Saulius J. Vaičaitis, baigęs pradinę aukštąją mokyklą nesirengia sustoti. Jis jau yra priimtas į Bostono Universiteto Medicinos mokyklą, kurią pradės lankyti ateinančią rudenį. Jo svajonė ir siekimų tikslas -- medicinos doktoratas. Pažindami jo gabumus ir uolumą negalimi abejoti jo studijų sėkmingumu. Geros sveikatos ir gero vėjo, mielas Sauliau.

St. S.

DISKUTUOS VAKARŲ STIPRYBĘ IR VIENINGUMĄ

Jau nuo 1949 metų vasaros Colgate universitete, Hamilton, N. Y., prof. dr. C. R. Wilson iniciatyva kasmet įvyksta tarptautinės politikos konferencijos, į kurias kviečiami įvairių šalių valstybininkai, diplomatai, valstybių gubernatoriai, senatoriai, profesoriai ir šiaip visuomenės vadai. J. A. V-bių Valstybės Departamentas irgi atstovauja svarbių asmenybių. Ankstesnėse konferencijose kalbėtojai yra buvę Valstybės sekretoriai John Foster Dulles, gubernatoriai Averell Harriman, Norman Thomas ir visa eilė kitų žymių asmenybių.

Šiomet tokia konferencija įvyksta nuo liepos 10 iki 14 dienų. Pagrindinė diskusijų tezė -- Vakarų pasaulio stiprybė ir vieningumas. Ryškiau su tuo svarstomos šios temos: Naujos kryptys Rytų Europoje; Kelias į Europos vienybę; Rytai prieš Vakarus; Berlynas ir taikos sutartis; Dabartinė Europos politinė struktūra; Ekonominė Europos struktūra; Rytų ir Vakarų prekyba.

Diskusijoms vadovaus įvairių universitetų profesoriai ir visuomeninių bei biznio organizacijų vadai, tarp kurių paminėtinas Christopher Emmst, American Friends of the Captive Nations pirmininkas, Edward T. Dickinson, New York Business Development Corp. pirmininkas, profesorius Thomas T. Hammond, William C. Askow ir Felix Hirsch.

Konferencijos konsultantų tarpe minimi: Brutus Coste -- Pavergtųjų Europos Tautų gen. sekretorius, Bjorn Blakstad -- Norvegijos ambasados Washingtono pirmasis sekretorius, mi-

Neretai girdime net su pasipiktinimu kalbant apie aukotojus lietuviškiems reikalams. Bet tais Dievo durneliais tauta gyva, -- skaitau L. Galinio pastabas birž. 14 d. Drauge, baigiamas tais Aisčio žodžiais, kur jis piktinasi taip pat aukotojais kilniems tikslams, kurie garsinasi spaudoje. Jis giria tuos, kurie lietuvių reikalams skiria tūkstančius ir siepiasi, kad niekas nežinotų. Čia išskelia chigagiečio J. Karvelio nuopelnus ir didį įnašą į išeivijos lietuvių kultūros lobyną. O tai jau prieštarauja paties L. Galinio kuklumui reklamotis. Pav., J. Karvelis su visais savo gerais darbais chigagiečiams be abejo, yra gerai žinomas. Tačiau, jei Galinis nebūtų spaudoj išreklamavęs, tai daugeliui išeivijos lietuvių, gyvenančių toli nuo Chicago, jis būtų tik žinomas prekybininkas be jokių didesnių nuopelnų. Bet ir tai, tik iš spaudos skaitomų skelbimų.

Jei aukotojas skiria kliniems darbams savo prakaitu uždirbtus pinigus, tai kodėl jis turėtų bijoti viešumos. Nei čia tuščias garsinimasis, nei tuščios garbės troškimas. Juk tai neišgalvota, o tikras faktas ir visai pelnyta garbė. O paskelbimas spaudoj, tai tik įrodymas ir suteikimas progos lietuvių visuomenei pasidžiaugti, kad tokių jautrių patriotų dar turime. Dažnu atveju jie yra kitiems pavyzdys. Juk ir visa pedagogika grįsta posakiu, kad žodžiai paskatina, o pavyzdžiai patraukia.

nisteris Hans K. Frey atstovauja Šveicarijos ambasadą, ministras Carlo Gasparini, Italijos Kultūros Instituto direktorius Paavo Laitinen, Suomijos ambasados Attache, Vilis Masens, atstovaujantis Pavergtąsias Europos Tautas, Anicetas Šimutis, atstovaujantis Lietuvos pasiuntinybę Washingtono, Luc Steysert Belgijos ambasados patarėjas ir daugelis kitų.

Ambasadų ir pasiuntinybių Washingtono viršininkai konferencijoje dalyvauja kaip garbės svečiai. Tarpe šių dalyvių minimi Estijos Charge d'Affaires Johannes Kaiv ir Latvijos - dr. Arnolds Spekke.

L.G.K.

Liepos 1 - 2 d. Toronte įvyko Šiaulių valst. berniukų ir mergaičių gimnazijų 1941 m. abiturėntų suvažiavimas. Nuotraukoje suvažiavusiųjų dalis banketo metu. Iš dešinės: Dr. V. Dargužas, Kaveckai, Kalandrienė, Gaurys, Klupšienė, kun. Pacevičius, Kalandra, Dr. Steponavičius, kun. Kaleckis, Stasiūnas, M. Pranevičiaus nuotrauka

SKAUTAI

NAUJI LSB UNIFORMŲ NUOSTATAI

LSB Vadija prieš kurį laiką svarstė nuo aukščiau buvusių nebaigtų Brolijos uniformų reikalų ir šiuos nuostatus papildė bei padarė kai kuriuos pakeitimus. LSB uniformų detalių suderinimui paskirta komisija, iš s. Br. Gurėno, s. Br. Juodelio ir j. s. Ed. Vengiausko, savo darbą atliko birželio mėn. ir nuostatus perdavė LSB vyriausiam skautininkui.

LSB Vyriausias Skautininkas šiuos nuostatus patvirtino š. m. liepos mėn. 1 d. laikinam Brolijos narių naudojimui, iki nuostatų patvirtinimo LSS Tarybos Pirmioje. Šiomis dienomis uniformų nuostatai yra išsiuntinėti LSB vienietams ir jų vadovams konkrečiam naudojimui.

Šiuose uniformų nuostatuose stengiamasi išlaikyti LSB savarankiškumą, organizacijos tęstinumą ir kartu duota galimybė naudotis gyvenamojo krašto privilegijomis ir patogumais.

Po Dainų šventės Chicagoje įvykusiame liepos mėn. 3 d. LSB vadovų sąskrydyje dalyvavo ir Amerikos Balso atstovas dr. K. Jurgėla. Brolijos ir Seserijos sąskrydžio proga, buvo įrašyti pasikalbėjimai su Seserijos vyriausia skautininke O. Zalskiene ir Brolijos vyriausiu skautininku E. Vilku, kurie pertransliuoti į Lietuvą.

Vyriausi Seserijos ir Brolijos vadovai, viso sąskrydžio dalyvių vardu, pasiuntė širdingiausius sveikinimus sesėms ir broliams į pavergtą Lietuvą.

Sąskrydį užbaigiant, arbatėlės metu, viso sąskrydžio dalyvių vardu buvo pasiųsti sveikinimai, per vyr. skaučių Gabijos dr. vės išleistus atvirukus, LSS įsteigėjui v.s. P. Čepiui, v.s. J. Vaitiūnui, v.s. Vyt. Čepui, v.s. S. Kairiui, v.s. A. Matočiui, ir vyriausiam Skautų Aido redaktoriui v.s. Č. Senkevičiui. Visi sąskrydžio dalyviai išsiskirstė su pasiryžimu ir toliau tvirtai eiti skautišku keliu, kad lietuviškoji skautybė būtų atgal parnešta į laisvą Lietuvą.

B.

buvusių Lietuvos pliečių, kuriuos taip remia mūsų lietuviškieji vadovai, rodydami pavyzdį pilkajai miniai, -- pabrėžė aukotojas.

EMILJA ČEKIENĖ

Buvęs Šiaulių apskrities viršininkas K. Kalandra sveikina Šiaulių valst. gimnazijos 1941 m. abiturėntų suvažiavimo dalyvius.

